

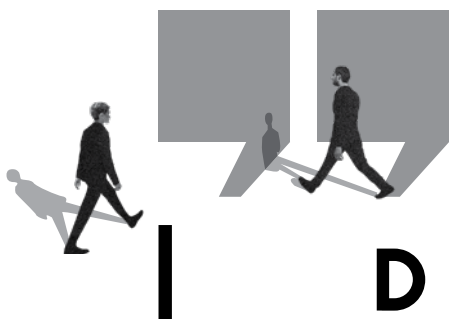

DEBATE ON EUROPE 2018

Skopje
7 - 9
June

DEBATE ON EUROPE 2018

Skopje
7 - 9
June

DEBATE ON EUROPE IN SKOPJE

I Since gaining its independence in the 1990s, Macedonia has had to confront multiple political, social, and cultural challenges. Currently a new political direction is giving rise to hope and reflection. In an open exchange of ideas, “Debate on Europe” in Skopje will pose and explore questions about the possible impact of “Art and Culture in Changing Times” and the wealth of cultural diversity – also here in Southeast Europe. The latest developments in Macedonia – with an eye on the regional and European context – will be at the heart of the debate.

Authors and academics from several European countries will come together in Skopje to discuss the exceptional as well as the exemplary in today’s Macedonia.

The event forms part of the series “Debates on Europe”, organised by the S. Fischer Foundation, the Allianz Cultural Foundation, and the German Academy for Language and Literature in different cities across the continent since 2012.

Debates were already hosted in Budapest, Bucharest, Athens, Belgrade, Berlin, Narva, Minsk, Kharkiv, St. Petersburg, and Sarajevo.

We are immensely grateful to have had the opportunity to work on this “Debate on Europe” alongside the Skopje-based NGO Kontrapunkt, with Iskra Geshoska at its helm, and the European Network for Literature TRADUKI.

S. Fischer Foundation
Allianz Cultural Foundation
German Academy for Language and Literature

Д Е Б А Т А ЗА ЕВРОПА ВО СКОПЈЕ

Иште од прогласувањето на својата независност во деведесеттите години на минатиот век, Македонија мораше да се соочи со повеќекратни политички, општествени и културни предизвици. Сегашната политичка насоченост буди нови надежи и повикува на размислување. Во отворена размена на идеи, „Дебата за Европа“ во Скопје ќе ги постави и ќе истражува прашањата поврзани со можните влијанија на „Уметноста и културата во времиња на промени“ и со богатството на културната разновидност – исто во Југоисточна Европа. Најновиот развој на настаните во Македонија – со опфат и на регионалниот и европскиот контекст – ќе биде во средиштето на дебатата.

Автори и професори од неколку европски земји ќе се соберат во Скопје за да разговараат и за она исклучителното, како и за она што е за пример во денешна Македонија.

Настанот е дел од серијата „Дебати за Европа“, организирана од фондацијата „С. Фишер“, фондацијата за култура „Алијанц“ и Германската

академија за јазик и литература, во различни градови низ цела Европа почнувајќи од 2012 година. Дебати беа одржани во следните градови: Будимпешта, Букурешт, Атина, Белград, Берлин, Нарва, Минск, Харков, Санкт Петербург и Сараево.

Бескрајно сме благодарни што ја имавме можноста да работиме на оваа „Дебата за Европа“ заедно со невладината организација од Скопје „Контрапункт“, предводена од Искра Гешоска и со Европската мрежа за литература „Традуки“.

Фондација С. Фишер

Фондација за култура Алијанц

Германска академија за јазик и литература

DEBATI PËR EVROPËN NË SHKUP

I Që nga fitimi i pavarësisë në vitet 1990, Maqedonia është dashur të përballet me sfida të shumta politike, shoqërore dhe kulturore. Aktualisht një drejtim i ri politik po nxit shpresën dhe reflektimin. Në një shkëmbim të hapur të ideve, „Debati për Evropën” në Shkup do të parashtrojë pyetje për ndikimin e mundshëm të „Artit dhe kulturës në kohë të ndryshimit” dhe pasurinë e diversitetit kulturor – këtu edhe në Evropën Juglindore. Zhvillimet e fundit në Maqedoni – me një sy në kontekstin rajonal dhe evropian – do të jenë në qendër të debatit.

Autorë dhe akademikë nga disa vende evropiane do të mblidhen së bashku në Shkup për të diskutuar të jashtëzakonshmen si dhe shembulloren në Maqedoninë e sotme.

Ngjarja është pjesë e serisë „Debatet mbi Evropën”, e organizuar nga Fondacioni S. Fischer, Fondacioni Kulturor Allianz dhe Akademia Gjermane për Gjuhë dhe Letërsi në qytete të ndryshme anembanë kontinentit që nga viti 2012. Debatet tashmë janë organizuar në

Budapest, Bukuresht, Athinë, Beograd, Berlin, Narva,
Minsk, Kharkiv, Shën Petersburg dhe Sarajevë.

Jemi tejet mirënjohës që kemi pasur rastin të punojmë
në këtë „Debat për Evropën“ së bashku me OJQ
Kontrapunkt me qendër në Shkup, me Iskra Geshoska
në krye dhe me Rrjetin Evropian të Letërsisë TRADUKI.

Fondacioni S. Fischer

Fondacioni Kulturor Allianz

Akademia Gjermane për Gjuhë dhe Letërsi

DEBATE ON EUROPE IN SKOPJE

I Seit seiner Unabhängigkeit in den 1990er Jahren war Mazedonien mit vielfältigen politischen, gesellschaftlichen und kulturellen Herausforderungen konfrontiert. Gegenwärtig gibt eine politische Neuausrichtung Grund zu Hoffnung und Reflexion. Die „Debate on Europe“ in Skopje will in einem offenen Gedankenaustausch Fragen nach der möglichen Bedeutung von ‚Kunst und Kultur in Zeiten des Umbruchs‘ nachgehen und ausloten, welchen Reichtum kulturelle Vielfalt, auch hier im Südosten Europas, bedeutet. Dabei stehen die jüngsten Entwicklungen in Mazedonien, nicht zuletzt im Spiegel des regionalen und europäischen Kontextes, im Mittelpunkt der Debatte.

In Skopje wird sich ein Kreis von Autoren und Wissenschaftlern aus mehreren europäischen Ländern versammeln und das Besondere wie auch das Exemplarische der mazedonischen Gegenwart diskutieren.

Die Veranstaltung ist Teil der Reihe „Debate on Europe“, die seit 2012 von der S. Fischer Stiftung,

der Allianz Kulturstiftung und der Deutschen Akademie für Sprache und Dichtung in wechselnden Städten des Kontinents organisiert werden. Bisher haben Debatten in Budapest, Bukarest, Athen, Belgrad, Berlin, Narva, Minsk, Charkiw, St. Petersburg und Sarajevo stattgefunden.

Wir freuen uns, dass wir diese „Debate on Europe“ gemeinsam mit der Skopjoter NGO ‚Kontrapunkt‘ um Iskra Geshoska und dem europäischen Netzwerk für Literatur TRADUKI durchführen können.

S. Fischer Stiftung

Allianz Kulturstiftung

Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung

Iskra Geshoska

Searching for the utopia – between experiment and commons

Is Jean-Luc Nancy and Phillippe Lacoue-Labarthe claim in their *Retreating the Political*, the corruption of all certainty, with the weakening of its foundations and obliteration of its horizon, made it possible – and even urgent and necessary – to re-examine again all that was believed to be ‘essentially political’.

This is a time of radical confusion between the long-established left and right ideologies, now situating themselves porously and paradoxically within politics, like an avers and obverse, like the other of the same. This is a time when freedom, identities, solidarity and equality operate discursively through all constitutions and parliaments, while at the same time, ever so great class, cultural and ethno-national walls are erected. This is a time that announces the end of utopia and with it the end of the political in politics. The captivity of the camp is the emergency in which we live continually and which tests and tempts all paradigms of modern democracy.

We are now in the middle of an experiment. Nothing else is left to us but to ask ourselves whether in this world that appears to be sliding towards destruction, that crumbles without noticing, there is a core of people that can allow for a critical redefinition of the 'dogmas' in which we have stopped believing. We live in a time when culture and politics constitute themselves through elimination (which is also inclusion at the same time).

Politics, as noted by Paul Ricœur, exists only during 'the great moments', 'the crises', at 'turning points' and crossroads of history. But when we discuss the community and what makes us political beings or when we deliberate about the commons, the key question is the 'political', not the politics. And this question is in fact a question about how to be together, beyond the class conflicts, beyond the ethno-national camps, beyond the shackles of our identities that capture us into a crowd.

Within the socio-cultural contexts like the Macedonian that exists and lives the paradox of their geo-strategic position as part of the European continent, but outside the economic, fiscal and security formation called the European Union, a very common topic of interest is this very autonomy, not of politics, but of the political. When yearning for autonomy of the political in these societies trapped in confusing, exhausting and endless transition, we actually yearn

for the political, understood as a right to a free society, consisting of differences, but able to enjoy the moment of commonality. The common, from this point of view, we would like to read as a critical space where the quotidian individual and collective experiences and representations of contemporaneity can mutate and reorganize.

At this day and age, in this area, the citizen is being evicted from the community. In this time-space the citizen has been revoked the right to exist organically as a political being and participate in the building of policies, although all political speeches would pretend to indicate the opposite. The citizens are just numbers, with no right to make decisions. Behind the mirage of democracy, there unmistakably proceed the processes that lead to partocracy and autocracy. Therefore, we fight against the illusion of the political. We are not just decorative props, we are creators of contents, of dreams, without which both the society and the political would not exist, would have no meaning. Our duty is to jump over fences and criss-cross the social fields. We must, not unlike Marko Polo in Calvino's *Invisible Cities*, draw different toponyms that will build different worlds.

Our language, here and now, is a language of muteness, disgrace and fear. This language does not take any steps forward but remains cramped and contracted. We are trapped inside the language of

fear and narrowmindedness, a language that does not recognize the 'policies of friendship', but the policies of a velvet and permanent war and state of emergency. This language cannot 'produce' free thought, free images – it only produces pits filled with the quicksand of the senseless policies in which we drown. This is a language that determines our existence only in opposition to the 'enemy', and not against the background of organic thinking and critical community.

Now that we have already been numbed, it is highly unlikely that anyone will be able to claim Hamlet's famous 'I could be bounded in a nutshell, and count myself a king of infinite space' as the complete opposite to the idea of openness of communities, of culture. No one likes the infinite because it demands a sense of responsibility. While the captive spirit avoids responsibility. Within our semi-articulated political systems, the terror of the pseudo-democratic is lobotomizing, zombifying and instrumentalizing us all.

That is why we write our stories on the edges of history. We do not want the life on offer – created in advance. We want to create it ourselves. To surf the edges of our dreams. We tattoo the society, just as it tattoos us. It is a mutual artistic act. The political imagination is an artistic creation. We would like to change, to discover new texts, linking past experiences and visions of future actions.

The citizen is an active traveler. And we have to bear in mind that, when the train leaves, it is possible that it will take only a few passengers – only those who have not missed the moment. It is also possible that most of the passengers would actually prefer not to take the train because the station seems more comfortable, more pleasant and more familiar than the journey. We need to care for and articulate our thinking processes through the capillarity of the critically observed society. We do not need a zombified survival. We wish to participate with our own civil and political imagination. Because it is a kind of an artistic creation.

What we are trapped in is an aesthetic of disappearance. But nonetheless – we will return.

Искра Гешоска

Трагајќи по утопијата - помеѓу експериментот и заедницата

И со распадливоста на секоја извесност, со ослабнувањето на нејзините темели и со бришењето на нејзиниот хоризонт, стана можно – па дури и неопходно и ургентно – повторно да се преиспита она што се сметаше за „суштински политично“

Жан-Лук Нанси и Филип Лаку-Лабарт (Jean-Luc Nancy/Phillipe Lacue-Labarth, *Retriting the political*)

Ова е време на радикална конфузија помеѓу вековно востановените леви и десни идеологии, кои сега се ситуираат во политиките пропустливо, парадоксално, како лице и опачина, како друго од истото. Време кога слободата, идентитетите, солидарноста, еднаквоста дискурзивно оперираат низ сите демократски уставы и парламенти, а кога, едновременно, се подигаат сè поголеми класни, културни, етно-национални сидови. Време во кое се навестува крајот на утопијата, а со тоа и крајот на политичкото и на политиката. Логорот е вонредна

состојба во која континуирано живееме и во која ги ставаме на искушение сите парадигми на модерната демократија.

Ние стоиме наред експеримент. Сега не ни преостанува ништо друго туку да се запрашаме дали во овој свет кој се лизга кон својата пропаст, кој се урива без тоа да го забележи, постои јадро на луѓе кое ќе овозможи критичко редефинирање на „догмите“ во кои веќе не веруваме. Живееме во доба кога културата и политиката се конституираат низ исклучување (кое е едновременно и вклучување).

Политиката, како што забележува Пол Рикер (Paul Ricoeur) постои само во „великите мигови“, во „кризите“, во „пресвртниците“, на раскрсниците на историјата. Но, она што е клучно кога разговараме за заедниците, за она што нè прави политички битија, кога ги мислиме заедничките добра, е прашањето на политичкото, не на политиката. А тоа прашање е, всушност, прашање за тоа како да се биде заедно, оттаде класните конфликти, оттаде етно-националните логори, оттаде идентитетските пранги, кои втолпуваат и заробуваат.

Во социо-културните контексти, налик на македонскиот, кои го живеат парадоксот на својата геостратешка позиционираност во рамки на Европскиот континент, но кои не ѝ припаѓаат на економско-безбедносната и фисклана формација наречена Европска Унија, честа тема е токму автономијата не на политиката, туку на политичкото.

Копнеејќи по автономијата на политичкото, во општествата кои се наоѓаат во оваа конфузна исцрпувачка и бескрајна транзиција, всушност копнееме по политичкото сфатено како право на слободно општество, кое се состои од различности, но во кое може да се ужива мигот на заедништвото. Заедничкото, во оваа перспектива сакаме да го читаме како критички простор во кој мутираат и се реорганизираат секојдневните индивидуални и колективни искуства и претстави на современоста.

Во ова време, на овие простори, граѓанинот е протеран од заедницата. Во овој време-простор на граѓанинот му е одземено правото органски да биде политичко суштество и да учествува во градењето на политикит, иако во сите политички говори се укажува на спротивното. Граѓаните се само бројки, кои немаат право на одлучување. Под привидот на демократијата се одвиваат ретроградни процеси на автократијата и партократијата. Затоа се бориме против илузијата на политичкото. Ние не сме само декор, туку креатори на содржини, на соништа без кои општеството и политичкото не можат да постојат, не може да имаат значења. Наша задача е да ги прескокнуваме оградите и да ги испресекуваме полињата на општеството. Мораме како Марко Поло, во невидливите градови, на Калвино да исцртуваме поинакви топоними, кои ќе градат поинакви светови.

Нашиот јазик, сега и овде, е јазик на занеменост, на зазор, на исплашеност. Јазик кој не прави исчекори, кој

е стуткан, згрчен. Заробени сме во јазикот на стравот и тесноградоста, јазик кој не ги познава „политиките на пријателството“, туку политиките на кадиџената, перманентна војна и вонредна состојба. Таквиот јазик не може да „произведе“ слободна мисла, слободни слики – тој произведува јами полни со живата кал на безумните политики во кои се препелкаме. Тоа е јазик кој го одредува нашето постоење само и само наспрема „непријателот“, а не наспрема органската, мислечка и критичка заедница.

Сега, кога сме веќе умртвени, тешко дека некој ќе може да ја изрече Хамлетовата реченица, која е крајниот опозит на идејата за отвореноста на заедниците, на културата: „Затворете ме во ореова корупка, и јас пак ќе бидам крал на бескрајот.“ Никој не го сака бескрајот, бидејќи тој буди чувство на одговорност. А заробениот дух бега од одговорноста. Во нашите полуартикулирани политички системи, теророт на псевдо-демократското ве лоботомизира, ве зомбифицира, ве инструментализира.

Затоа ги испишуваме нашите приказни по рабовите на историјата. Не го сакаме животот онаков каков што ни го нудат – однапред создаден. Сакаме ние да го создаваме. Да патуваме по рабовите на нашите соншта. Ние го тетовираме општеството и тоа нас. Тоа е взаемен уметнички чин. Бидејќи политичката имагинација е уметничка креација. Сакаме да менуваме, да откриваме нови текстови, надоврзувајќи се на минатите искуства и на визијата за идните акции.

Граѓанинот е активен патувач. Затоа треба да имаме на ум дека кога возот ќе тргне, можно е дека ќе поведе само неколкумина патници – само оние коишто не го пропуштите моментот. Исто така, можно е дека повеќето од нив повеќе сакале да задоцнат бидејќи станицата им се чинела поудобна, поугодна и поблиска од патувањето. Потребна ни е грижа и артикулација на нашите мислечки процеси низ капиларноста на критички согледаното општество. Не ни е потребно зомбифицирано преживување. Сакаме да учествувавме со нашата граѓанска, политичка имажинација. Бидејќи тоа е своевидна уметничка креација.

Она што нè снајде е естетика на исчезнување.
Но, сепак... Ќе се вратиме.

Iskra Geshoska

Në kërkim të utopisë - mes eksperimentit dhe komunitetit

I Me degradimin e çdo sigurie, me dobësimin e themeleve të saj dhe me shlyerjen e horizontit të saj, u bë e mundshme – madje edhe e domosdoshme dhe emergjente – sërish të rishikohet ajo që konsiderohej si “thelbësisht politike”.

Zhan-Luk Nansi dhe Filip Laku-Labart (Jean-Luc Nancy/Phillipe Lacue-Labarth, *Retriting the political*)

Kjo është koha e konfuzionit radikal midis ideologjive shekullore të majta dhe të djathta, të cilat tani situohen në politikat paradoksale, të depërtueshme, si ana e përparme dhe e pasme, si ndryshe nga e njëjta. Koha kur liria, identiteti, solidariteti, barazia operojnë në mënyrë diskursive nëpër të gjitha kushtetutat dhe parlamentet demokratikë, ndërkaq kur, njëkohësisht, ngriten mure gjithnjë e më të mëdhenj klasor, kulturor dhe etno-nacional. Kohë në të cilën paralajmërohet fundi i utopisë, ndërsa me këtë edhe fundi i politikbërjes dhe politikës. Kampi është gjendje e jashtëzakonshme në të cilën jetojmë vazhdimisht

dhe në të cilën i vëmë në sprovë të gjitha paradigmat e demokracisë moderne.

Ne qëndrojmë në mes të një eksperimenti. Tani nuk na mbetet asgjë tjetër veçse të pyesim vetveten, a thua në këtë botë e cila rrëshqet drejt shkatërrimit të vet, e cila rrënohet pa e vërejtur këtë, ekziston bërthama e njerëzve e cila do ta mundësoj ridefinimin kritik të "dogmave" të cilave tanimë nuk u besojmë. Jetojmë në një kohë kur kultura dhe politika konstituohen përmes përjashtimit (e që njëkohësisht është edhe përfshirje).

Politika, siç e vëren Pol Riker (Paul Ricouer) ekziston vetëm në "Çastet e mëdha", në "krizat", në "kthesat", në udhëkryqet e historisë. Megjithatë, ajo që është kryesore, kur bëhet fjalë për komunitetet, për atë që na bënë qenie politike, kur mendojmë për të mirat e përbashkëta (commons), është çështje e politikbërjes, jo e politikës. Kjo çështje, në të vërtetë është çështja si të jemi bashkë, përtej konflikteve klasore, përtej kampeve etno-nacionale, përtej prangave identitare të cilat të fusin në turmë dhe të robërojnë.

Në kontekstet socio-kulturore, që i ngjasojnë kontekstit maqedonas, të cilët e jetojnë paradoksin e pozicionimit gjeostrategjik të vet, në kuadër të Kontinentit evropian, por të cilët nuk i përkasin formacionit ekonomik-të sigurisë dhe formacionit fiskal të quajtur Bashkimi Evropian, temë e shpeshtë është pikërisht autonomia jo e politikës, por e politikbërjes. Duke u përgjëruar për autonominë e aspektit

politik, në shoqëritë të cilat janë në këtë tranzicion konfuz, rraskapitës dhe të pafund, në të vërtetë ne përgjërohemi për politikbërjen të kuptuar si e drejtë e shoqërisë së lirë, e cila përbëhet nga diversitete, por në të cilën mund të shijohet çasti i të qenit bashkë. Të qenit bashkë, në këtë perspektivë duam ta lexojmë si hapësirë kritike në të cilën mutojnë dhe riorganizohen përvojat dhe shfaqjet e përditshme individuale dhe kolektive të bashkëkohores.

Në këtë kohë, në këto hapësira, qytetari dëbohet nga komuniteti. Në këtë hapësirë-kohore qytetari i është hequr e drejta organikisht të jetë qenie politike dhe të marr pjesë në ndërtimin e politikave, edhe pse në të gjitha fjalimet politike ndodh e kundërta. Qytetarët janë vetëm numra, të cilët nuk kanë të drejtë për vendimmarrje. Nën mbulesën e demokracisë zhvillohen procese retrograde të autokracisë dhe partikracisë. Prandaj luftojmë kundër iluzionit të politikbërjes. Ne nuk jemi vetëm dekor, por kreatorë të përmbajtjeve, të ëndrrave pa të cilat shoqëria dhe politika nuk mund të ekzistojnë, nuk mund të jenë të rëndësishme. Detyra jonë është t'i kapërcejmë gardhet dhe t'i vijëzojmë fushat e shoqërisë. Sikur Marko Polo, në qytetet e padukshëm, në Kalvino duhet të vizatojmë toponime tjetërfare, të cilat do të ndërtojnë botë të ndryshme.

Gjuha e jonë, tani dhe këtu, është gjuhë shurdhmemecësh, e neverisë e frikës. Gjuhë e cila nuk bën hapa përpara, e strukur, në ngërç. Ne jemi të

robëruar në gjuhën e frikës dhe shpirtngushtësisë, gjuhë kjo e cila nuk i njeh “politikat e miqësisë”, por politikat e luftës permanente kadife dhe gjendjes së jashtëzakonshme. Gjuha e këtillë nuk mund të “prodhoj” mendim të lirë, piktura të lira – ajo mund të prodhojë gropa, përplot me baltë të gjallë të politikave të pamenduara në të cilat përpëlitemi. Kjo është gjuha e cila e specifikon ekzistimin tonë vetëm dhe vetëm kundrejt “armikut”, dhe jo kundrejt komunitetit organik, mendimtar dhe kritik.

Tanimë kur jemi të devitalizuar, vështirë se dikush do të mund ta shqiptoj fjalinë e Hamletit, e cila është opozitë e fundit e idesë për transparencën e komuniteteve, kulturës: “Më mbyllni në lëvozhgën e arrës, kurse unë përsëri do të jem mbreti i pafundësisë.” Askush nuk e dëshiron pafundësinë, meqë ajo zgjon ndjenja të përgjegjësisë. Ndërsa shpirti i robëruar ikë nga përgjegjësia. Në sistemet tona politike gjysmë të artikuluar, terrori i pseudo-demokratikes ju lobotomon, zombifikon dhe instrumentalizon.

Prandaj edhe i shkruajmë storjet tona në skajet e historisë. Nuk e duam jetën ashtu siç na e ofrojnë – paraprakisht të krijuar. Dëshirojmë ta krijojmë ne. Të udhëtojmë në teshun e ëndrrave tona. Ne e tatuazhuam shoqërinë dhe ajo ne. Ky është një akt i ndërsjellë artistik. Meqë imagjinata politike është kreacion artistik. Dëshirojmë të ndryshojmë, të zbulojmë tekste të reja, duke iu ndërlidhur përvojave të kaluara dhe vizionit për veprimet e ardhshme.

Qytetari është udhëtar aktiv. Prandaj, duhet ta kemi parasysh se kur treni do të niset, ka mundësi që të marr me vete vetëm disa udhëtarë – vetëm ata të cilët nuk e kanë humbur momentin. Nga ana tjetër, ka mundësi se shumica e tyre më shumë kanë dashur të vonohen meqë stacioni u është dukur më komod, më i rehatshëm dhe më i afërt sesa udhëtimi. Na nevojitet kujdes dhe artikulum të proceseve tona të të menduarit përmes kapilareve të shoqërisë së perceptuar në mënyrë kritike. Nuk na nevojitet mbijetesë e zombifikuar. Dëshirojmë të marrim pjesë me imagjinatën tonë qytetare dhe politike. Meqë ky është një kreacion artistik i llojit të vet.

Kjo që na gjeti është estetika e zhdukjes.
Por, megjithatë... Do të kthehem.

Iskra Geshoska

Auf der Suche nach Utopie - Zwischen Experiment und Gemeinschaft

---

I **M**it der Brüchigkeit jeder Gewissheit, mit der Schwächung ihrer Fundamente und dem Auslöschen ihres Horizonts wurde es möglich – ja, sogar notwendig und dringlich – das, was für „essentiell politisch“ gehalten wurde, erneut zu hinterfragen.

Philippe Lacoue-Labarthe und Jean-Luc Nancy,
Retreating the political

Dies ist eine Zeit der radikalen Konfusion zwischen längst etablierten linken und rechten Ideologien, die nun durchlässig und paradox in der Politik situiert werden, so wie Kopf und Zahl, wie unterschiedliche Seiten desselben. Eine Zeit, in der Freiheit, Identität, Solidarität und Gleichberechtigung diskursiv in allen demokratischen Verfassungen und Parlamenten operieren, während zugleich immer höhere Mauern zwischen Klassen, Kulturen, Ethnien und Nationen errichtet werden. Eine Zeit, in der sich das Ende der Utopie und damit das Ende des Politischen und der Politik abzeichnet. Das Lager ist ein permanenter

Ausnahmestand, in dem wir leben und in dem wir alle Paradigmen der modernen Demokratie auf den Prüfstand stellen.

Wir befinden uns mitten in einem Experiment. Es bleibt uns nichts anderes mehr übrig, als uns zu fragen, ob es in dieser Welt, die auf ihren Untergang zu schlittert, die zugrunde geht, ohne es zu bemerken, ob es in dieser Welt einen Nukleus von Menschen gibt, die eine kritische Neudefinierung der „Dogmen“ ermöglichen, an die wir nicht mehr glauben. Wir leben in einer Epoche, in der Kultur und Politik sich durch Ausschließen (das zugleich auch ein Einschließen ist) definieren.

Die Politik existiert, wie Paul Ricœur bemerkt hat, nur in den „großen Augenblicken“, den „Krisen“, den „Umbrüchen“, den Scheidewegen der Geschichte. Doch was entscheidend ist, wenn wir über Gemeinwesen reden, über das, was uns zu einem Zoon politikon macht, wenn wir an Allgemeingüter denken, das ist die Frage nach dem Politischen, nicht nach der Politik. Und diese Frage ist eigentlich die Frage danach, wie man zusammen sein soll, jenseits von Klassenkonflikten, jenseits von ethno-nationalistischen Lagern, jenseits von identitären Fesseln, die wärmen und versklaven.

In soziokulturellen Kontexten wie dem mazedonischen, die im Paradoxon ihrer geostrategischen Lage auf dem europäischen Kontinent leben, ohne zu jenem auf wirtschaftliche Sicherheit und eine gemeinsame Währungspolitik ausgerichteten Gebilde namens

Europäische Union zu gehören, ist gerade die Autonomie nicht der Politik, sondern des Politischen ein häufiges Thema. Wenn wir uns in Gesellschaften, die sich in dieser konfusen, auszehrenden und nicht enden wollenden Transition befinden, nach der Autonomie des Politischen sehnen, so sehnen wir uns eigentlich nach dem Politischen verstanden als Recht auf eine freie Gesellschaft, die aus Unterschiedlichkeiten besteht, in der man jedoch auch den Augenblick der Gemeinschaftlichkeit genießen kann. Das Gemeinsame möchten wir in diesem Kontext als kritischen Raum lesen, in dem sich die alltäglichen individuellen und kollektiven Erfahrungen und Vorstellungen von Gegenwart wandeln und reorganisieren.

In dieser Zeit und in diesen Gegenden ist der Bürger aus dem Gemeinwesen verstoßen. In diesem Zeit-Raum ist dem Bürger das Recht, organisch ein Zoon politikon zu sein und an der Ausgestaltung der Politik teilzuhaben, genommen, obwohl in allen politischen Reden das Gegenteil behauptet wird. Die Bürger sind nur Nummern, die kein Entscheidungsrecht haben. Unter dem Anschein der Demokratie spielen sich rückläufige Prozesse von Autokratie und Partokratie ab. Deshalb kämpfen wir gegen die Illusion des Politischen. Wir sind nicht nur Schmuckwerk, sondern Schöpfer von Inhalten, von Träumen, ohne die die Gesellschaft und das Politische nicht bestehen können, keine Bedeutung haben können. Unsere Aufgabe ist es, die Absperrungen zu überspringen und die Felder

der Gesellschaft zu zerschneiden. Wie Marco Polo in Calvinos unsichtbaren Städten müssen wir andere Toponyme zeichnen, die andere Welten erschaffen.

Unsere Sprache hier und jetzt ist eine Sprache des Verstummens, der Scham, der Angst. Eine Sprache, die nicht ausschreitet, die verkrumpelt ist und verkrampft. Wir sind gefangen in der Sprache der Angst und der Engbrüstigkeit, einer Sprache, die keine „Politik der Freundschaft“ kennt, sondern eine Politik des samtenen, permanenten Kriegs und Ausnahmezustands. Eine solche Sprache kann kein freies Denken „produzieren“, keine freien Bilder – sie produziert Gräben voll vom Schlamm der sinnlosen Politik, in dem wir uns wälzen. Es ist eine Sprache, die unsere Existenz ausschließlich und nur auf den „Feind“ ausrichtet, und nicht auf das organische, denkende und kritische Gemeinwesen.

Jetzt, da wir bereits unempfindlich geworden sind, wird wohl kaum jemand Hamlets Satz aussprechen können, der das absolute Gegenteil der Idee von der Offenheit der Gemeinwesen, der Kultur ist: „Ich könnte in eine Nussschale eingesperrt sein und mich für einen König von unermesslichem Gebiete halten.“ Niemand mag unermessliches Gebiet, niemand mag die Unendlichkeit, denn sie erweckt Verantwortungsgefühl. Aber ein versklavter Geist flieht vor der Verantwortung. In unseren halbartikulierten politischen Systemen ist es der Terror des Pseudodemokratischen, der euch lobotomiert, zu Zombies macht und instrumentalisiert.

Deshalb schreiben wir unsere Geschichten auf den Rändern der Historie. Wir wollen das Leben nicht so, wie es uns angeboten wird – schon vorgefertigt. Wir wollen es selbst erschaffen. An den Rändern unserer Träume entlang reisen. Wir tätowieren die Gesellschaft und sie uns. Das ist ein wechselseitiger künstlerischer Akt. Denn die politische Imagination ist eine künstlerische Schöpfung. Wir wollen Veränderung, wollen neue Texte entdecken, indem wir an vergangene Erfahrungen und die Vision zukünftiger Handlungen anknüpfen.

Der Bürger ist ein aktiver Reisender. Daher müssen wir im Kopf behalten, dass der Zug bei seiner Abfahrt vielleicht nur ein paar Fahrgäste mitnimmt – nur diejenigen, die den richtigen Augenblick nicht verpasst haben. Genauso gut ist es möglich, dass die meisten von ihnen lieber zu spät gekommen wären, weil der Bahnhof ihnen gemütlicher, ansprechender und naheliegender vorkam als die Reise. Wir haben es nötig, uns um unsere gedanklichen Prozesse zu kümmern und sie durch die Kapillarwirkung der kritisch betrachteten Gesellschaft zu artikulieren. Nicht nötig haben wir ein zombiehaftes Überleben. Wir wollen mit unserer zivilgesellschaftlichen, politischen Vorstellungskraft teilhaben. Denn das ist eine einzigartige künstlerische Kreation.

Was uns widerfahren ist, ist eine Ästhetik des Verschwindens. Und dennoch ... Wir werden zurückkehren.

Programme

**7 - 9
June
2018**

7
JUNE
Thursday
18:00-18:15

Daut Pashin
Amam

OPENING

Antje Contius, S. Fischer Foundation,
for the initiators and the network TRADUKI
H.E. Thomas Gerberich, Ambassador
of the German Republic in Macedonia
Mag. Gabriele Janezic, Consul, Embassy
of the Republic of Austria in Macedonia

18:15-19:15

In between: Art and Culture in Changing Times

Artan Sadiku, Robert Alagjovzovski,
Sreten Ugričić

Moderator: Carl Hendrik Fredriksson

19:30-19:45

Talk between Nenad Šebek
and Vlatko Stefanovski

19:45-20:30

Musical intervention

---

a short concert by Vlatko Stefanovski

8

JUNE

Friday

10:00-11:30

Daut Pashin
Amam

Multiculturalism as a chance

Ramadan Ramadani, Ivan Dodovski,
Cyrill Stieger

Moderator: Nenad Šebek

18:00-19:30

Museum of
Contemporary
Art

The Colourful Revolution – Just Branding or the Beginning of an Evolutionary Process

---

Greetings: Katrin Thomaneck,
Allianz Cultural Foundation

Nebojša Vilić, Mariglen Demiri, Biljana Ginova

Moderator: Volker Weichsel

20:00-21:30

Museum of
Contemporary
Art

Literary Evening Event

Greetings and introduction:
Ernst Osterkamp, German Academy
for Language and Poetry

Rumena Bužarovska, Ernst Osterkamp,
Olivera Kjorvezirovska, Luan Starova,
Arian Leka, Marko Pogačar, Nikola Madžirov

9

JUNE

Saturday

10:00–11:30

Daut Pashin
Amam

The Regional Context

Desislava Gavrilova, Agron Tufa,
Elizabeta Sheleva

Moderator: Vedran Džihic

12:00–13:30

Daut Pashin
Amam

Towards EU: Perspectives or Integration

Sašo Ordanoski, Ioannis Armakolas,
Senada Šelo Šabić, Besa Arifi

Moderator: Marie-Janine Calic

Програма

**7 - 9
Јуни
2018**

7

ЈУНИ

Четврток

18:00-18:15

Даут Пашин
Амам

ОТВОРАЊЕ

Анте Контиус, Фондација С. Фишер,
за иницијаторите и мрежата ТРАДУКИ

Неговата Екселенција Томас Герберих,
Амбасадор на Република Германија во
Македонија

М-р Габриеле Јанезич, конзул, амбасада на
Република Австрија во Македонија

18:15-19:15

Помеѓу: Уметноста и културата во времиња на промена

Артан Садику, Сретен Угричиќ,
Роберт Алаѓозовски

Модератор: Карл Хендрих Фредриксон

19:30-19:45

Разговор помеѓу Ненад Шебек
и Влатко Стефановски

19:45-20:30

Музичка интервенција

краток концерт на Влатко Стефановски

8

ЈУНИ

Петок

10:00-11:30

Даут Пашин
Амам

Мултикултурализмот како шанса

Рамадан Рамадани, Иван Додовски,
Кирил Штигер

Модератор: Ненад Шебек

18:00-19:30

Музеј на
современа
уметност

Шарената револуција – Брендирање или само почеток на еволуциски процес

Поздравен говор: Катрин Томанек,
Културна Фондација Алијанц

Небојша Вилиќ, Мариглен Демири,
Билјана Гинова

Модератор: Волкер Вајксел

20:00-21:30

Музеј на
современа
уметност

Книжевна вечер

Поздравен говор и запознавање:
Ернст Остеркамп, Германска Академија
за јазици и поезија

Румена Бужаровска, Ернст Остеркамп,
Оливера Корвезироска, Луан Старова,
Аријан Лека, Марко Погачар, Никола
Маџиров

9

ЈУНИ

Сабота

10:00–11:30

Даут Пашин

Амам

12:00–13:30

Даут Пашин

Амам

За регионалниот контекст

Десислава Гаврилова, Агрон Туфа,

Елизабета Шелева

Модератор: Ведран Џихиќ

Кон ЕУ: перспективи или интеграција

Јоанис Армаколас, Сенада Село Шабиќ,

Сашо Орданоски, Беса Арифи

Модератор: Мари-Жанин Калик

P r o g r a m

**7 - 9
qershor
2018**

7
QERSHOR
E enjte
18:00-18:15

Hamami i
Daut Pashës

HAPJE

Antje Contius, S. Fischer Stiftung/Traduki
Thomas Norbert Gerberich/Ambasadori i
Republikës së Gjermanisë në Maqedoni
Mr. Gabriele Janeziq, konsull, Ambasada
e Republikës së Austrisë në Maqedoni

18:15-19:15

Mes: Artit dhe kulturës në kohëra të ndryshueshme

Sreten Ugriçiç, Artan Sadiku,
Robert Allagjozovski

Moderator: Karl Henrik Fredrikson

19:30-19:45

Bisedë mes Nenad Shebek
dhe Vlatko Stefanovski

19:45-20:30

Ndërhyrje muzikore

---

koncert i shkurtër i Vlatko Stefanovski-t

8

QERSHOR

E premte

10:00-11:30

Hamami i
Daut Pashës

Multikulturalizmi si shans

Ramadan Ramadani, Ivan Dodovski,
Kirill Stiger

Moderator: Nenad Shebek

18:00-19:30

Muzeu i Artit
Bashkëkohor

Revolucioni i larmë – Fillimi i një procesi evolucionar

Të fala: Katrin Thomaneck,
Allianz Cultural Foundation

Nebojša Vilić, Mariglen Demiri, Biljana Ginova

Moderator: Volker Weichsel

20:00-21:30

Museum of
Contemporary
Art

Mbrëmje letrare

Bisedë e shkurtër mes
Ernst Osterkamp dhe Luan Starovës

Rumeno Buzharovska, Arian Leka
dhe Olivera Qervezirovskaja, Marko Pogaçar
dhe Nikolla Maxhirov

9
QERSHOR
E shtunë
10:00-11:30

Hamami i
Daut Pashës

Rreth kontekstit rajonal

Desislava Gavrillova, Agron Tufa,
Elziabeta Sheleva

Moderator: Vedran Cihiq

12:00-13:30

Hamami i
Daut Pashës

Drejt BE-së: perspektiva dhe integrim

Joanis Armakolas, Senada Sela Shabiq,
Sasho Ordanoski, Besa Arifi

Moderator: Mari-Zhanin Kalik

P r o g r a m m

**7 - 9
Juni
2018**

7
JUNI
Donnerstag
18:00-18:15

Daut Pasha
Amam

ERÖFFNUNG

Antje Contius, S. Fischer Stiftung, für die
Initiatoren und das Netzwerk TRADUKI

S. E. Thomas Gerberich, Botschafter der
Bundesrepublik Deutschland in Mazedonien

Mag. Gabriele Janezic, Konsulin, Botschaft der
Republik Österreich in Mazedonien

18:15-19:15

Kunst und Kultur in Zeiten des Umbruchs

Artan Sadiku, Robert Alagjazovski,
Sreten Ugričić

Moderation: Carl Hendrik Fredriksson

19:30-19:45

Nenad Šebek im Gespräch
mit Vlatko Stefanovski

19:45-20:30

Musikalische Intervention

Vlatko Stefanovski

8

JUNI

Freitag

10:00-11:30

Daut Pasha
Amam

Vom Reichtum der Sprachen und Kulturen

Ramadan Ramadani, Ivan Dodovski,
Cyrill Stieger

Moderation: Nenad Šebek

18:00-19:30

Museum of
Contemporary
Art

Die Bunte Revolution – Branding oder Beginn eines Veränderungsprozesses?

Grußworte: Katrin Thomaneck,
Allianz Kulturstiftung

Nebojša Vilić, Mariglen Demiri, Biljana Ginova

Moderation: Volker Weichsel

20:00-21:30

Museum of
Contemporary
Art/MOCA

Literarische Abendveranstaltung

Grußworte und Einführung:
Ernst Osterkamp, Deutsche Akademie
für Sprache und Dichtung

Rumena Bužarovska, Ernst Osterkamp,
Olivera Kjordzeirovska, Luan Starova,
Arian Leka, Marko Pogačar, Nikola Madžirov

9

JUNI

Samstag

10:00–11:30

Daut Pasha
Amam

Der regionale Kontext

Desislava Gavrilova, Agron Tufa,
Elizabeta Sheleva

Moderation: Vedran Džihčić

11:30–12:00

Kaffeepause

12:00–13:30

Daut Pasha
Amam

Auf dem Weg zur EU: Perspektiven der Integration

Sašo Ordanoski, Ioannis Armakolas,
Senada Šelo Šabić, Besa Arifi

Moderation: Marie-Janine Calic

Biographies

Nebojša Vilić, born in Veles in 1962, is an art historian and full professor at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. His focus lies on art criticism, the theory of art, and theoretical interpretations of digital arts. He has curated over 30 exhibitions in Macedonia and abroad. Between 1986 and 1987 he was Editor-in-Chief of the Arts Program at the Youth Cultural Centre

---

and from 1988 to 1997 he was Assistant Professor at the Faculty of Philosophy in Skopje. He also served as Director of the Soros Center for Contemporary Arts in Skopje. Since 1999 he is the Chairman of the Skopje-based NGO 359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics.

Mariglen Demiri, born in Bitola in 1985, holds a Bachelor of Arts in Philosophy and is an MA student in Contemporary Philosophy at Ss. Cyril and Methodius University of Skopje. Currently he works as an Assistant Researcher at the Institute of Social Sciences and Humanities in Skopje. He is the founder of numerous initiatives and political organizations, such as "Lenka", "Solidarnost",

---

"Studentski Plenum", and "Protestiram". Demiri is also one of the founders of the political party "Levica" ("The Left").

Robert Alagjozovski, born in 1973, is a Skopje-based freelance writer, researcher, cultural manager, and art and cultural critic. He holds an M.A. in Comparative literature from Skopje University and is a PhD candidate at the Faculty of Economics. Between 2001 and 2008 he worked as a program coordinator and editor of Kontrapunkt and the Cultural centre Tocka. For several years he

also served as Macedonia's Minister for Culture. He is the author of five books and a dozen of studies, essays, and articles on philology, film and cultural policy. Alagjozovski has been involved in many projects on cultural decentralisation, interculturalism, regional and international cooperation, and has translated several important books into Macedonian.

Besa Arifi, born in Tetovo in 1981, studied Criminal Law and holds a PhD from Ss. Cyril and Methodius University of Skopje. She is currently an Associate Professor of Criminal Law and Criminology and the Coordinator for International Relations and Mobility at the South East European University in Tetovo, Macedonia. She has published numerous research papers and studies

on the topic of criminal law and has participated in congresses and conferences at home and abroad, including at Northwestern University School of Law in Chicago. Her research focus lies on international criminal law, victimology, anti-corruption, and hate crime. She lives and works in Tetovo.

Biljana Ginova (they/them) is a feminist and queer activist involved with several national, regional and European LGBTI and lesbian* movements. Biljana is a Co-Chair of the LGBTI Equal Rights Association for Western Balkans and Turkey and Co-Secretary of the European Lesbian* Conference. Biljana has been active in the civil society sector in Macedonia since 2002

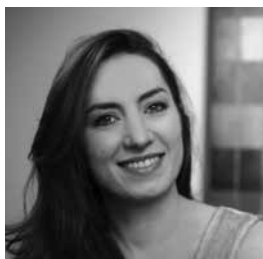
working with and for different marginalised groups in society. Since 2011, when a young man was killed by police, Biljana is involved in political activism as well. First, they were involved in the movement against police brutality and later in the movement “Protestiram”. Currently they are holding the position of Advocacy programme coordinator at the LGBTI Support Center in Skopje.

Ioannis Armakolas, PhD (Cantab), is an Assistant Professor in Comparative Politics of South East Europe at the Department of Balkan, Slavic and Oriental Studies, University of Macedonia (Thessaloniki) and ‘Stavros Costopoulos’ Research Fellow and Head of the South-East Europe Programme at the Hellenic Foundation for European & Foreign Policy

(ELIAMEP). He’s also the Editor-in-Chief of the scientific journal ‘Southeast European and Black Sea Studies’ and a member of the Board of Directors of the Centre for Security Studies, the think tank of the Greek Ministry of the Interior. Ioannis Armakolas has extensive experience as a consultant with United States Agency for International Development (USAID), UK Department for International Development (DFID) and Open Society projects in the Western Balkans.

Rumena Bužarovska, born in Skopje, Macedonia, in 1981, is the author of three short story collections, a booklet of flash fiction, and a study on humour in contemporary American and Macedonian short fiction (*What's Funny: Theories of Humour Applied to the Short Story*, 2012). As a literary translator she has translated authors such as J.M Coetzee and Richard Gwyn. She is the 2017

winner of the regional Edo Budiša prize. She is the initiator and organiser of the PičPrič women's storytelling event and hosts a radio show under the same name. She is currently the prose editor of the literary magazine *Blesok* and an associate professor of American literature at the State University in Skopje.

Marie-Janine Calic is a Professor for East and South East European History at the University of Munich. Away from the place of her permanent employment she held the position of the political adviser to the Special Coordinator of the Stability Pact for Southeastern Europe in Brussels (1999 – mid-2002) and for the UN Special Representative for the former Yugoslavia in 1995. She has

published and lectured extensively about the Balkans. Her most recent books are "Südosteuropa. Weltgeschichte einer Region", München: C.H. Beck 2016 (English translation forthcoming with Harvard University Press 2019: "The Great Cauldron: A History of Southeastern Europe") and "Geschichte Jugoslawiens", München: C.H. Beck 2014 (English translation forthcoming with Purdue University Press 2019: "A History of Yugoslavia").

Ivan Dodovski is an Associate Professor of Critical Theory. Currently he is Dean of the School of Political Science at University American College Skopje. He studied general and comparative literature with American studies and obtained an MA degree in Macedonian literature and narratology from Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. He holds a PhD from the University of

---

Nottingham. Dodovski has edited the volume *Multiculturalism in Macedonia: An Emerging Model* (2005) and seven recent volumes dealing with European integration, politics, economy, and culture. He has also published academic papers, three poetry books, and a collection of short stories.

Vedran Džihic, born in Bosnia in 1976, holds a PhD in Political Science from the University of Vienna. Prior to his current position he was an Assistant Professor at the University of Vienna and an Austrian Marshall Plan Fellow at SAIS, John Hopkins University. He is currently the Senior Researcher at oiip – the Austrian Institute for International Affairs, the Co-Director of the Center

---

for Advanced Studies for Southeastern Europe at Rijeka University, and Senior Lecturer at the Institute for Political Sciences, University of Vienna. Džihic is the author of several books and publications. His research currently focuses on: democracy in Europe, illiberalism and authoritarianism, EU enlargement and foreign policy, and Southeastern Europe.

Carl Henrik Fredriksson, born in Jönköping in 1965, is a Swedish editor, literary critic, columnist, essayist, and translator living in Vienna. He co-founded *Eurozine*, whose Editor-in-Chief and President he was until 2015. He is a Permanent Fellow at the Institute for Media and Communication Policy in Berlin. He was Editor-in-Chief of Sweden's oldest cultural journal

Ord&Bild. Fredriksson is a contributor to numerous Swedish and international newspapers and journals, writing on literature, art, philosophy, media, and politics. He has translated, among others, Jürgen Habermas, Ulrich Beck, Judith Schalansky, and Elfriede Jelinek into Swedish.

Dessislava Gavrilova, born in Bulgaria in 1968, holds an M.A. in Theatre Studies from the National Academy of Theatre and Film Arts, Sofia. In 2005, Dessislava Gavrilova became the director of the Centre for Arts and Culture at the Central European University in Budapest. Previously, she had established and run the Budapest Performing Arts Network, stimulating independent, artistic

work across Central, Eastern Europe, and the former Soviet republics. She is the initiator and coordinator of Time to Talk and the co-founder and chairwoman of The Red House Centre for Culture and Debate in Sofia. She has also conducted research into British cultural policy at the University of Oxford.

Arian Leka, born in Durrës in 1966, holds a PhD in Albanology and is the author of 16 literary books, numerous scientific articles, and a monography. Four times he has been awarded the national prize for the best book of the year. Arian Leka is the cofounder of Writers in Residence in Tirana, supported by TRADUKI, and the editor of the cultural magazine *Poeteka*. Several of his

---

books and texts are translated into foreign languages and can be found in *Lettre International*, *Lichtungen*, *Asia Literary Review*, and *European Glasnik*. Leka lives in Tirana, where he works at the Albanian Academy for Albanological Studies.

Nikola Madžirov, born in Strumica, Macedonia, in 1973, is a poet, essayist, and translator. His book *Relocated Stone* (2007) was given the Hubert Burda Poetry Award for authors from Eastern Europe; other awards include the Xu Zhimo Silver Leaf Award for European poetry from King's College in Cambridge. His poems are translated into more than thirty languages. The

---

US jazz composer Oliver Lake and the Italian composer Angelo Inglese composed music based on Madžirov's poems. Madžirov was granted several international fellowships, including the International Writing Program at the University of Iowa, DAAD in Berlin, and TRADUKI writer-in-residence fellowships in Split, Tirana, and Belgrade. He lives in Strumica.

Sašo Ordanoski's professional journalistic carrier spans over 30 years. He is a regular contributor to several local and international printed/electronic media as well as the author of three books and a dozen of studies. He was managing director and editor-in-chief of the national public broadcaster Macedonian TV and managing director of the national commercial

television station Alsat-M. He is the founder and editor-in-chief of Forum Magazine and Programme Director of Forum's Center for Strategic Research and Documentation in Skopje. He teaches sociology, journalism, media, and theory and practice of communication.

Ernst Osterkamp, born in Tecklenburg, Germany, in 1950, is a literary scholar, literary critic, and the President of the German Academy for Language and Literature. Between 1992 and 2016 he served as a Professor for New German Literature at the Humboldt University in Berlin. His research focusses on German literature from the Early Enlightenment and the Classic and

Modern era, as well as the interconnected relationship between the arts. His work as a literary scholar encompasses numerous books on Goethe, Stefan George, and Rudolf Borchardt. His latest publication is *Caroline von Humboldt und die Kunst* (2017). He lives in Berlin.

Marko Pogačar, born in Split, Yugoslavia, in 1984, has thus far published eleven books, including poetry, essays and prose, and won several Croatian and international awards. In 2014, he published the anthology *Young Croatian Lyric*. He is an editor for the literary magazine *Quorum* and for *Proletter.me*, a web-magazine for cultural and social issues. He was a fellow of,

---

among others, Civitella Ranieri, *Literarisches Colloquium Berlin*, Récollets-Paris, Internationales Haus der Autoren Graz, and Poeteka Tirana. His books and texts are translated into more than thirty languages.

László Rajk, born in Budapest in 1949, is an architect, designer, and former Hungarian dissident. He holds a PhD in Architecture from the Budapest University of Technology and Economics. Since 1992, he has been working as a Professor for Production Design at the Hungarian Film Academy in Budapest. He holds lectures and master classes around the world, including the

---

University Center for Human Values at Princeton University and the Film Factory at Sarajevo University. He served as the production designer for several internationally renowned films, including Béla Tarr's latest offering and *Son of Saul*, which won an Oscar in 2016.

Artan Sadiku studied and did research at universities in Amsterdam, Oslo, Munich, and Baltimore and holds a PhD in Philosophy. He is a researcher, theorist, and activist and focuses on theories concerning the subject, feminism, and radical practices in politics and arts. He is the founder of the Culture Club Syndicate and the activist movement Solidarnost. He regularly

contributes to regional and international journals, such as *le Monde Diplomatique*, *Journal Identities*, and *Bilten*. His latest works deal with questions regarding the place of art in society and the aesthetics of workers.

Elizabeta Sheleva, born in Ohrid in 1961, holds a PhD from Skopje University and is a professor of Theory and Methodology of Literary Study at the Department of Comparative Literature. She is the current president of the Independent Writers of Macedonia and the editor of the literary journal *Naše pismo*. She is also the president of the board of the international festival

Struga Poetry Evenings and the editor of the regional literary and cultural magazine *Sarajevo Notebooks*. She has published more than 230 articles and 10 books. In her research, she focusses, among others, on post-colonial criticism (Balkan imagology), gender issues, and contemporary Macedonian literature.

Vlatko Stefanovski, born in Prilep, Macedonia, in 1957, is globally renowned for his unique guitar technique and tone. He performs all over the world, both as a soloist as well as with his guitar trio, or together with musicians, such as Miroslav Tadić, Stochelo Rosenberg, Jan Akkerman, and Manu Katché. He is the founder of one of the most significant bands of the former

---

Yugoslavia, Leb i Sol, which released 14 albums. Stefanovski also composes music for film, theatre, and ballet. As a soloist he has performed and recorded with the London Symphony Orchestra, MDR Symphony Orchestra Leipzig, Tonkünstler-Orchester Vienna, and RTV Ljubljana Big Band.

Luan Starova, born in Pogradec, Albania, in 1941, graduated from Ss. Cyril and Methodius University in Skopje and holds a PhD in French literature from the University of Zagreb. He went on to become a professor for French philology at the University of Skopje. After Macedonia's independence, he served as the country's Ambassador in Paris as well as in Madrid and

---

Portugal. He also served as a Permanent Representative for Macedonia to the UNESCO. He is the author of several scientific and literary publications in Macedonian and Albanian and has received several prizes. Since 2003 he has been a Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, and its Vice President since 2016.

Senada Šelo Šabić is a Senior Scientific Associate at the Institute for Development and International Relations in Zagreb. Her research interests include Croatian foreign policy, Southeast Europe, EU enlargement, and migration. She holds a Ph.D. in political science from the European University Institute in Florence and has earned two Master's degrees – in international

---

relations from the University of Zagreb and in peace studies from the University of Notre Dame, USA. Senada Šelo Šabić is the Editor-in-Chief of the *Croatian International Relations Review* and teaches in Croatia and abroad.

Cyrill Stieger, born in Oberriet, Switzerland, in 1950, studied Slavic Philology and Eastern European History in Zurich and Zagreb. After four years as an assistant for the seminar on Eastern European History at Zurich University he worked for three years at the Swiss Embassy in Moscow. Between 1986 and 2015 he was the foreign editor and correspondent for *Neue Zürcher Zeitung*.

August 2017 saw the publication of his book *Wir wissen nicht mehr, wer wir sind. Vergessene Minderheiten auf dem Balkan* (*We No Longer Know Who We Are. Forgotten Minorities of the Balkans*) by Zsolnay Verlag. He lives in Zurich.

Nenad Šebek works as an international media and civil society consultant. He started his professional career in 1975 at Radio Belgrade and went on to work for the BBC between 1986 and 2002. He served as the Executive Director of the Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe in Thessaloniki, before taking on the role of Spokesperson for the Regional

Cooperation Council in Sarajevo. Till recently he was the Director of the Belgrade office of the Heinrich Böll Foundation. Šebek is also a visiting professor for Human Rights at the Faculty of Law at Vienna University.

Sreten Ugričić, born in 1961 in Yugoslavia, a country that no longer exists, is the author of nine books, including novels, stories, essays, and theoretical texts. He served as the Director of the National Library of Serbia from 2001 till 2012, when the Interior Minister of Serbia accused him of terrorism and he was fired by the Government of Serbia. Since then he has been living abroad.

Between 2013 and 2015, he was a visiting researcher at Stanford University. Since 2016, he is a research associate at the seminar for Cultural Studies and Science Studies at the University of Lucerne, where he is also doing his PhD. He lives in Switzerland.

Agron Tufa, born in Diber, Albania, in 1967, studied Albanian philology at the University of Tirana and world literature at the Maxim Gorky Literature Institute in Moscow. There he also studied at the Russian State University for the Humanities (RGGU), obtaining an MA in literary translation, with a special emphasis on the poetry of Joseph Brodsky. He is a poet, author, and

---

translator from Russian and a professor for 20th Century Foreign Literature at the Philological Faculty at the University of Tirana. He also serves as the director of the Institute for the Study of Communist Crimes in Albania and publishes a literary journal.

Volker Weichsel, born in 1973, is a political scientist with a special focus on Central Eastern and Eastern Europe. He is the editor of *Osteuropa* magazine, which explores the topics of politics, economy, society, and culture across all Eastern Europe and is published in Berlin. In the past he has worked in the fields of European integration and international relations as well as energy

---

and environmental policy. As a translator he has translated both fiction and non-fiction from Russian into German. He feels a special affinity for the Balkans owing to his numerous travels around the region.

Б и о г р а ф и и

Небојша Вилиќ е роден во Велес во 1962 година. Тој е историчар на уметност и редовен професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Неговиот главен фокус а уметничката критика и теориска интерпретација на дигиталните уметности. Курирал преку 30 изложби во Македонија и во странство. Помеѓу 1986 и 1987 година бил

асистент на Филозофскиот факултет во Скопје. Бил и директор на Сорос центарот за современи уметности во Скопје. Од 1999 година е претседател на здружението на граѓани од Скопје, 359° – мрежа за локални и субалтерни херменевтики.

Мариглен Демири е роден во 1985 година, во Битола. Дипломирал филозофија и е на крајот од своите магистерски студии по современа филозофија на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во моментов работи како асистент истражувач при Институтот за општествени науки и хуманистика во Скопје. Основач е на многубројни иницијативи

и политички организации како „Ленка“, „Солидарност“, „Студентски пленум“ и „Протестирам“. Демири е и еден од основачите на политичката партија „Левица“.

Роберт Алаѓозовски е роден во 1973 година. Тој најголемиот дел од својот професионален живот го помина како независен писател, истражувач, културен менаџер и уметнички и културен критичар. Има магистрирано во сферата на компаративната книжевност на универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Докторант е на факултетот за Економија. Помеѓу 2001 и 2008

година работи како програмски координатор и уредник во Кон-трапункт и во Културниот центар Точка. Во периодот од јуни 2017 до јуни 2018 тој е Министер за култура на Република Македонија. Автор е на две книги и стотици студии, есеи, колумни и написи од областа на филологијата, филмот и културните политики. Алаѓозовски бил дел од многу проекти за децентрализацијата во културата, интеркултурализмот, регионалната и меѓународната соработка. Има преведено неколку важни книги на Македонски.

Беса Арифи, родена е во Тетово во 1981 година, студирала и докторирала кривично право на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. Таа моментално е вонреден професор по кривично право и криминологија, како и координатор за меѓународни односи и мобилност на Југоисточниот Европски универзитет во Тетово, Македонија. Арифи има

издадено многубројни истражувачки трудови и студии на тема казнено право и повеќепати заземала учество на конгреси и конференции дома и во странство, меѓу кои и на школата за право на Северозападниот универзитет во Чикаго. Нејзините истражувања се фокусирани на интернационално казнено право, виктимологија, антикорупција и злосторство од омраза. Моментално живее и работи во Тетово.

Биљана Гинова е феминистка и квир активистка вклучена во повеќе национални, регионални и Европски ЛГБТИ и лезбејски движења. Биљана е ко-претседавачка на Асоцијацијата ЛГБТИ – Еднакви права за Западен Балкан и Турција и ко-секретар на Европската Лезбејска конференција.

Во моментот работи во ЛГБТИ Центарот за

поддршка во Скопје, на позицијата програмска координаторка за застапување. Биљана е активна во граѓанскиот сектор од 2002 година работејќи со и за различни маргинализирани групи. Од 2011, кога млад дечко беше убиен од полицаец, Биљана исто така се вклучи во политички активизам. Најпрво, беше вклучена во движењето против полициска бруталност, а потоа и во движењето „Протестирам“.

Јоанис Армаколас докторирал на Универзитетот во Кембриџ, магистрирал на Универзитетот во Кент и дипломирал на Универзитетот Пантеон. Моментално работи како вонреден професор по компаративна политика на Југоисточна Европа на Универзитетот Македонија во Солун. Тој е исто така и партнер за истражување на Ставрос

Костопуолос, кој е раководител на програмата за Југоисточна Европа на Хеленската фондација за европска и надворешна политика (ELIAMEP), и главен уредник на академското списание *Southeast European and Black Sea Studies*. Армаколас 3 години живеел во Босна, помеѓу 2001 и 2004 година и често го посетувал западниот Балкан за истражувања, политички работи како и консултации уште од 1997 година.

Румена Бужаровска (1981, Скопје) е авторка на збирките раскази *Чкртки* (Или-или, 2007), *Осмица* (Блесок, 2010) и *Мојот маж* (Блесок, 2014), книжичката мали фикции *Спиј* (Темплум, 2017), како и студија за хуморот во книжевноста *За смешното: теориите на хуморот низ призмата на расказот* (Блесок, 2012). Се занимава и со книжевен превод од англиски на

македонски јазик (Луис Керол, Џ.М. Куци, Труман Капот, Ричард Гвин, Чарлс Буковски). Во 2016 година беше избрана за еден од најинтересните писатели во Европа (Ten New Voices of Europe) во рамките на платформата Literary Europe Live организирана од Literature Across Frontiers. Добитник е на регионалната награда за кратка проза „Едо Будиша“ што ја доделува истарската жупанија во Хрватска. Таа е организаторка и иницијаторка на ПичПрич – вечери на раскажување женски приказни, како и авторка на истоимената радио емисија. Уредник е на Блесок – проза и е професорка по американска книжевност на Филолошкиот факултет во Скопје.

Мари-Жанин Калик е професор по Источна и Југоисточна европска историја на Универзитетот во Минхен. Покрај нејзината професорска позиција, таа била и политички советник на специјалниот координатор на пактот за стабилност на југоисточна Европа во Брисел (од 1999 до средината на 2002 година), а била и специјален претставник на Обединетите

Нации за поранешна Југославија. Таа активно објавува и држи предавања на тема Баклан. Нејзините последни објавени книги се „Südosteuropa. Weltgeschichte einer Region“, Минхен: C.H. Beck 2016 (во 2019 се очекува англиски превод во соработка со Harvard University Press, „The Great Cauldron: A History of Southeastern Europe“) и „Geschichte Jugoslawiens“, Минхен: C.H. Beck 2014 (англискиот превод ќе излезе во 2019 година во соработка со Purdue University Press, „A History of Yugoslavia“).

Иван Додовски е вонреден професор

по критичка теорија. Моментално е декан на Факултетот за политички науки при Универзитетот Американ Колеџ во Скопје. Студирал општа и компаративна книжевност со американски студии и магистрира Македонска литература и наратологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Докторирал на

Универзитетот во Нотингем. Додовски е уредник на изданието „Мултикултурализмот во Македонија: модел во настанување“ (2005) и седум неодамнешни изданија кои се опфаќаат Европски интеграции, политика, економија и култура. Воедно има издадено академски трудови, три збирки поезија и колекција на кратки приказни.

Ведран Џинчиќ, роден во Босна во 1976, докторирал Политички науки при Универзитетот во Виена. Во минатото работел како асистент професор при Универзитетот во Виена и како австриски Marshall Plan Fellow на SAIS, на Универзитетот Џон Хопкингс.

Моментално е виш истражувач на oipr –

Австрискиот институт за Интернационални односи, ко-директор на Центарот за Напредни студии за Југоисточна Европа при Универзитетот Ријека и виш предавач на Институтот за политички науки, при Универзитетот во Виена. Џинчиќ е автор на неколку книги и публикации. Неговото истражување во моментот се фокусира на: демократијата во Европа, илиберализмот и авторитарноста, ЕУ проширувањето и надворешна политика, и Југоисточна Европа.

Карл Хенрик Фредриксон е роден во Јонкопинг, во 1965 година, тој е шведски уредник, литературен критичар, колумнист, есеист и преведувач, кој живее во Виена. Тој го ко-основал *Eurozine*, чиј главен уредник и претседател бил сè до 2015 година. Постојан соработник е и на Институтот за медиуми и комуникациска политика во Берлин.

Фредриксон бил главен уредник и на едно од најстарите списанија за култура во Шведска, *Ord&Bild*. Соработник е и на многу други Шведски и интернационални весници и списанија, каде што пишува за литература, уметност, филозофија, медиуми и политика. Меѓу другото ги превел и авторите Јирген Хабермас, Улрих Бек, Џудит Скалански и Елфриде Јелинек на Шведски.

Десислава Гаврилова, родена во Бугарија во 1968, магистрирала на Театарски студии на Националната академија за Театар и филмски уметности во Софија. Во 2005, Десислава Гаврилова станува директор на Центарот за уметност и култура на Централниот Европски Универзитет во Будимпешта.

Предходно ја оформува и води Мрежата за изведувачки уметности – Будимпешта, стимулирајќи независни, уметнички дела во Централна, Источна Европа и поранешните Советски републики. Таа е иницијаторот и координаторот на Time to Talk и ко-основачот и претседателот на The Red House Centre за Култура и дебата во Софија. Воедно таа има и спроведено истражувања во британската културна политика при Универзитетот Оксфорд.

Ариан Лека, роден е во Драч во 1966 година. Поседува докторат по албанологија и е автор на 16 литературни книги, бројни научни статии и монографија. Четири пати е наградуван со националната награда за најдобра книга на годината. Ариан Лека е ко-основачот на Writers in Residence in Tirana, поддржана од Традуки, и е уредник на

културното списание *Poeteka*. Неколку од неговите книги и текстови се преведени на странски јазици и може да бидат најдени во *Lettre International*, *Lichtungen*, *Asia Literary Review*, и *Europski glasnik*. Лека живее во Тирана, каде што работи во Албанската академија за албаношки студии.

Никола Маџиров (поет, есеист, преведувач) е роден 1973 година во Струмица. Американски џез композитор Оливер Лејк и италијанскиот композитор на класична музика Анџело Инглезе компонираа музика врз основа на стиховите на Маџиров. За книгата *Преместен камен* ја добива поетската награда „Хуберт Бурда“ за автори родени во Источна Европа,

како и наградата „Браќа Миладиновци“ на *Струшките вечери на поезијата*. Меѓу останатите награди се и „Студентски збор“ за дебитантска книга на Македонија, како и „Xu Zhimo Silver Leaf“ наградата за европска поезија на Кингс Колеџ во Кембриџ. Неговата поезија е преведена на повеќе од триесет јазици. Добитник е на неколку меѓународни стипендии, меѓу кои: *KulturKontakt* во Виена, *International Writing Program (IWP)* на Универзитетот на Ајова во САД; *DAAD* во Берлин, како и „writer-in-residence“ стипендиите на *Традуки* во Сплит, Тирана и Белград. Живее во Струмица.

Сашо Орданоски е професионален новинар чија кариера се протега повеќе од 30 години и опфаќа значајни искуства во областа на новинарството, односите со јавноста и јавните комуникации во национален и во меѓународен контекст. Творечки редовно придонесува за бројни домашни и странски печатени и електронски медиуми, а автор е на

три книги и дузина стручни студии од областа на неговиот професионален и истражувачки интерес. Бил главен уредник и директор на националниот јавен радиодифузер Македонска телевизија, директор на националната комерцијална телевизија Алсат-М, како и основач и главен уредник на магазинот Форум и на Форумовиот Центар за стратешки истражувања и документација во Скопје. Има проминентна улога и во граѓанскиот сектор на Југоисточна Европа. Предава предмети во високото образование од областа на социологијата, новинарството, медиумите и теоријата и практиката на комуникациите.

Ернст Остеркамп, роден во Текленбург, Германија во 1950 година. Тој е книжевник, литературен критичар и претседател на германската Академија за јазик и книжевност. Помеѓу 1992 и 2016 година бил професор по нова германска книжевност на Универзитетот Хумболд во Берлин. Неговите истражувања се насочени кон германската книжевност од раниот

просветителски период, како и од класичната и модерната ера. Исто така ги проучува и внатрешните поврзаности помеѓу уметностите. Неговото дело како книжевник вклучува многубројни книги посветени на Гете, Стефан Георге и Рудолф Борхарт. Негова последна публикација е *Caroline von Humboldt und die Kunst* (2017). Моментално живее во Берлин.

Марко Погачар е роден во Сплит, Југославија, во 1984. Досега има објавено единаесет книги, вклучувајќи поезија, есеи и проза, и има освоено неколку хрватски и интернационални награди. Во 2014 ја издава антологијата *Young Croatian Lyric*. Тој е уредник на нивното списание *Quorum* и на *Proletter. me*, веб списание за културни и социјални

прашања. Меѓу другото, бил соработник и на Civitella Ranieri, *Literarisches Colloquium Berlin*, Récollets-Paris, Internationales Haus der Autoren Graz и Poeteka Tirana. Неговите книги и текстови се преведени на повеќе од триесет јазици.

Ласло Рајк е роден во Будимпешта во 1949 година. Тој е архитект, дизајнер и поранешен унгарски дисидент. Има докторирано архитектура на Универзитетот за технологија и економија во Будимпешта. Од 1992 година работи како професор по продукциски дизајн на Унгарската филмска академија во Будимпешта. Држи предавања

и постиполомски часови насекаде низ светот, вклучувајќи го и Универзитетскиот центар за човечки вредности на Универзитетот Принстон и Филмската работилница на Универзитетот во Сараево. Работел како продуцент за неколку реномирани интернационални филмови вклучувајќи ја и најновата понуда на Бела Тар, како и на филмот *Son of Saul*, кој освои Оскар во 2016 година.

Артан Садику е истражувач, теоретичар и активист кој има докторат по филозофија. Негови примарни научни интереси се теориите на субјектот, феминизмот, радикалните практики во политиката и уметноста. Работел во Институтот за општествени и хуманистички науки – Скопје, каде што ја водел Школата за критика и политика и е основач на Левичарското

движење Солидарност и Културниот клуб Синдикат. Студирал и истражувал во универзитетите во Минхен, Балтимор, Осло и Амстердам. Тој беше еден од клучните актери во протестните движења АМАН!, #протестирам и Професорскиот пленум, а во моментот е дел од организацискиот борд на КРИК фестивалот за критичка култура. Редовен соработник е на регионални и меѓународни списанија како Le Monde Diplomatique, Journal Identities и Biltен. Неговите последни текстови се однесуваат на просторот за уметноста во општеството и естетската форма на работниците.

Елизабета Шелева е родена во Охрид, 1961 година. Докторирала на Универзитетот во Скопје каде што е и професор по теорија и методологија на литература на Катедрата за компаративна книжевност. Таа е актуелен претседател на Независните писатели на Македонија како и уредник на списанието за литература *Наше писмо*. Меѓу другото, Шелева е

претседател на одборот на меѓународниот фестивал *Струшки вечери на поезијата* и уредник на регионалното списание за култура и книжевност *Сараевски тетратки*. Шелева има објавено повеќе од 230 статии и 10 книги. Во нејзините истражувања, таа се фокусира помеѓу другото и на пост-колонијалната критика (Балканска имагологија), родовите прашања и на современата македонска литература.

Влатко Стефановски е светски познат

по својата уникатна техника и тон на гитара. Роден во Прилеп, Македонија, во 1957, настапува низ целиот свет, како солист но и заедно со неговото трио на гитара, или заедно со музичари како што се Мирослав Тадиќ, Сточело Росенберг, Јан Акерман и Ману Катче. Тој е основачот на еден од

најзначајните бендови во поранешна Југославија, Леб и сол, кој има издадено 14 албуми. Стефановски воедно компонира музика за филм, театар и балет. Како солист има настапувано и снимано со The London Symphony Orchestra, MDR Symphony Orchestra Leipzig, Tonkünstler-Orchester Vienna и RTV Ljubljana Big Band.

Луан Старова е роден во Подградец,

Албанија, во 1941 година. Дипломирал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и докторирал на тема од француската книжевност на Универзитетот во Загреб. Потоа се вратил во Скопје каде на универзитетот предавал француска филологија. По независноста на Македонија, бил назначен

за амбасадор на Република Македонија во Париз, Мадрид и Лисабон. Тој, исто така, бил и постојан претставник на Република Македонија во УНЕСКО. Автор е на неколку научни и книжевни дела на македонски и албански јазик за кои има добиено награди. Од 2003 година, Старова е член на Македонската академија на науки и уметности и е нејзин заменик-претседател од 2016.

Кирил Штигер е роден е во Оберит, Швајцарија, во 1950 година. Студирал словенска филологија и историја на Источна Европа во Цирих и Загреб. По четири години работа како асистент на семинарот за Источна европска историја во Универзитетот во Цирих, работел три години во Швајцарската амбасада во Москва. Меѓу 1986 и 2015 бил странски

уредник и дописник за *Neue Zürcher Zeitung*. Во август 2017 е издадена публикацијата на неговата книга *Wir wissen nicht mehr, wer wir sind. Vergessene Minderheiten auf dem Balkan* (Не знаеме повеќе кои сме. Заборавените малцинства на Балканот) во издание на Zsolnay Verlag. Кирил живее во Цирих.

Сенада Шело Шабик е виш научен истражувач на Институтот за развој и меѓународни односи во Загреб. Нејзините истражувачки интереси ги вклучуваат надворешните политики на Р. Хрватска, Југоисточна Европа, проширувањето на Европската Унија и миграцијата. Таа има докторат по политички науки од Европскиот

универзитетски институт во Фиренца (European University Institute in Florence), како и два магистарски труда, по меѓународни односи на Универзитетот во Загреб и по мировни студии на Универзитетот Нотр Дам во Сад. Сенада Шело Шабик е главен уредник на академското списание *Croatian International Relations Review* и предава во Хрватска и во странство.

Ненад Шебек работи како консултант за меѓународни медиуми и за граѓанско општество. Ја започнува својата професионална кариера во 1975 година во Радио Белград и продолжува да работи за ВВС во периодот меѓу 1986 и 2002 година. Работел како извршен директор на Центарот за демократија и помирување во Југоисточна

Европа во Солун, пред да ја преземе улогата на потпарол на Регионалниот кооперативски сојуз во Сараево. До неодамна бил директор на Белградската канцеларија на фондацијата „Хајнрих Бел“. Шебек, меѓу другото, е и гостин професор по човекови права на Правниот факултет во Универзитетот Виена.

Сретен Угричиќ е роден во Југославија, земја која веќе не постои. Автор е на девет книги: романи, раскази, есеи и теориски текстови. Бил директор на Народната библиотека на Србија од 2001 до 2012 година, кога тогашниот министер за внатрешни работи го обвинува за тероризам, пред камерите на сите српски телевизии. По ова српската

влада го менува по итна постапка на телефонска седница. Од тогаш живее во странство (од 2015 во Швајцарија, а пред тоа во Австрија и САД). Две години бил гостин истражувач и предавач на Универзитетот Стенфорд, а сега е истражувачки соработник на Универзитетот во Луцерн, по семинарот за културолошки студии и научни истражувања.

Агрон Туфа е роден во Дибер, Албанија, во 1967 година. Студирал албанска филологија на Универзитетот во Тирана и светска литература на Институтот „Максим Горки“ во Москва. Таму магистрирал книжевност и преведување на државниот Универзитет за општествени науки (RGGU) и имал посебен афинитет кон поезијата на Јозеф Бродски. Туфа

е поет, автор и преведувач од руски јазик, како и професор по светска литература од 20 век на Филолошкиот факултет на Универзитетот во Тирана. Тој е и директор на Институтот за проучување на комунистичките злосторства во Албанија и издава книжевен весник.

Волкер Ваијксел е роден во 1973 година. Се занимава со политички науки, фокусиран на централна и источна Европа. Тој е уредник на *Osteuropa* списанието, кое истражува теми од областа на политиката, економијата, општеството и културата низ цела Источна Европа, а се издава во Берлин. Во минатото бил активен и во полето на европската интеграција

и меѓународните односи, како и во полето на енергетската и еколошката политика. Како преведувач тој преведувал дела од руски на германски. Ваијксел чувствува посебен афинитет кон Балканот поради неговите чести патувања во регионот.

B i o g r a f i t ë

Nebojsa Vilić, i lindur në Veles në vitin 1962, është Historian i artit dhe Profesor i rregullt pranë Univerzitetit shën "Kirili dhe Metodi" në Shkup. Fokusi i tijë shtrihet në kritikën e artit, teorinë e artit dhe interpretimet teorike të artit digjital. Ka kuruar mbi 30 ekspozita në Maqedoni dhe jashtë. Gjatë viteve 1986 dhe 1987 ka qenë kryeredaktor i programit të arteve në Qendrën

Kulturore Rinore, dhe prej vitit 1986 deri në vitin 1997 ka qenë Asistent Profesor në Fakultetin e Filozofisë në Shkup. Gjithashtu, ka shërbyer si Drejtor i Soros Qendrës për arte bashkëkohore në Shkup. Që nga viti 1999 është kryetar i Shoqatës joqeveritare 359° me seli në Shkup – Rrjeti për hermeneutikë lokale dhe subalterne.

Mariglen Demiri, i lindur në Manastir në vitin 1985, është Filozof i diplomuar dhe Master student për Filozofinë bashkëkohore në Univerzitetin shën "Kirili dhe Metodi" në Shkup. Për momentin punon si Asistent kërkues në Institutin për shkencë shoqërore dhe humaniste në Shkup. Është themelues i shumë iniciativave dhe organizatave politike, siç janë "Lenka", "Solidarnost", "Plenumi

studentor", dhe "Protestoj". Demiri gjithashtu është një nga themeluesit e partisë politike "E majta" ("The Left").

Robert Alagjovzovski, i lindur në 1973, është shkrimtar, hulumtues, menaxher kulturor, kritik arti dhe kritik letrar, i cili jeton në Shkup. Ka kryer magjistrurën për letërsi krahasuese në universitetin e Shkupit dhe doktoraturën në Fakultetin e ekonomisë. Mes viteve 2001 dhe 2008 ka punuar si koordinator dhe redaktor i Kontrapunkt dhe qendrës kulturore Tocka. Për disa

vjet ka shërbyer në Ministrinë e kulturës së Maqedonisë. Është autor i pesë librave dhe mbi dhjetë studimeve, eseve dhe artikujve mbi filologjinë, filmin dhe politikën kulturore. Alagjovzovski ka qenë i përfshirë në shumë projekte për decentralizimin kulturor, ndërkulturalizmin, bashkëpunimin rajonal dhe ndërkombëtar dhe ka përkthyer disa libra të rëndësishme në maqedonisht.

Besa Arifi, e lindur në Tetovë, studioi të drejtën penale dhe kreu doktoraturën në universitetin Shën Qirili dhe Metodi në Shkup. Aktualisht, është docente e së drejtës penale dhe kriminologjisë dhe koordinatorë për marrëdhënie ndërkombëtare dhe mobilitet në Universitetin e Evropës Juglindore në Tetovë, Maqedoni. Ka botuar një numër të madh të hulumtimeve dhe studimeve me temë

të drejtën penale dhe ka qenë pjesëmarrëse në kongrese dhe konferenca në Maqedoni dhe jashtë shtetit, duke përfshirë Fakultetin e Drejtësisë së Universitetit Northwestern në Çikago. Fokusi i hulumtimeve të saj është e drejta penale ndërkombëtare, viktimologjia, anti-korrupsioni dhe krimi i urrejtjes. Jeton dhe punon në Tetovë.

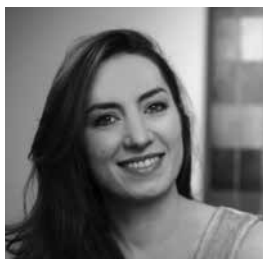
Biljana Ginova është feministe dhe kvir aktiviste e përfshirë në disa lëvizje kombëtare, rajonale dhe evropiane të LGBTI-së. Biljana është bashkëkryesuese e Asociacionit LGBTI Të drejta të barabarta për Ballkanin perëndimor dhe Turqinë dhe bashkësekretare e Konferencës evropiane të lezbikeve. Aktualisht punon në Qendrën LGBT për mbështetje në Shkup, në pozicionin e

koordinatores së programit për përfaqësim. Biljana është aktive në sektorin civil nga viti 2002, duke punuar bashkë me grupet e marginalizuara dhe në ndihmë të tyre. Nga 2011, kur një djalë i ri u vra nga një polic, Biljana u përfshi edhe në aktivizmin politik. Fillimisht, ishte e përfshirë në lëvizjen kundër brutalitetit policor, e më pas dhe në Protestoj.

Ioannis Armakolas ka kryer doktoraturën në universitetin e Kembrixhit, ka magjistruar në universitetin e Kentit, ka diplomuar në universitetin Panteion. Është profesor asistent për politikë krahasuese të Evropës juglindore në universitetin e Maqedonisë në Selanik. Arnakolas është njëkohësisht anëtar i Stavros Costopoulos Research, kryetar i programit të Evropës juglindore

në Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP) dhe kryeredaktor i revistës akademike *Southeast European dhe Black Sea Studies*. Ka jetuar në Bosnjë për tre vjet, mes viteve 2001 dhe 2004, ndërsa nga viti 1997 ka vizituar shpesh herë Ballkanin perëndimor për hulumtime, çështje politikash dhe këshillime.

Rumena Buzharovska, e lindur në Shkup, Maqedoni, në vitin 1981, është autore e tre përmbledhjeve me tregime të shkurtra, një libërthi “flash fiction” dhe një studimi mbi humorin brenda fiksonit të shkurtër bashkëkohor amerikan dhe të maqedonas. (*What’s Funny: Theories of Humour Applied to the Short Story*, 2012). Si përkthyes letrare, ka përkthyer autorë si J.M. Voetsee dhe

Richard Gwyn. Është fituese e çmimit rajonal Edo Budiša të vitit 2017 dhe iniciatore dhe organizatore e PiçPriç, ngjarje ku gratë rrëfejnë histori të ndryshme personale. Njëkohësisht drejton dhe një emision në radio me të njëjtin emër. Aktualisht Rumena është redaktore proze e revistës letrare *Blesok* dhe docente e letërsisë amerikane në universitetin shtetëror në Shkup.

Marie-Janine Calic është profesoreshe e historisë së Evropës lindore dhe juglindore në universitetin e Munihut. Ka pasur pozicionin e këshilltares politike për koordinatorin special të marrëveshjes për stabilitet të Evropës juglindore në Bruksel (1999 – mesin e 2002) dhe për përfaqësuesin special të OKB në ish Jugosllavinë në vitin 1995. Ka botuar dhe ligjeruar intensivisht

mbi Ballkanin. Librat e saj të fundit janë „Südosteuropa. Weltgeschichte einer Region“, München: C.H. Beck 2016 (Përkthimi në anglisht pritet në vitin 2019 nga Harvard University Press: „The Great Cauldron: A History of Southeastern Europe“) dhe „Geschichte Jugoslawiens“, München: C.H. Beck 2014 (Përkthimi në anglisht pritet në vitin 2019 nga Purdue University Press 2019: „Histori e Jugosllavisë“).

Ivan Dodovski është docent i teorisë kritike, aktualisht dekan i Shkollës për shkencë politike në universitetin American College në Shkup. Ka studiuar letërsi të përgjithshme dhe krahasuese dhe studime amerikane, ka magjistruar mbi letërsinë maqedonase dhe naratologjinë në Universitetin Shën Qirili dhe Metodi në Shkup, ndërsa doktoraturën e tij e kreu në Universitetin

Nottingham. Dodovski është redaktor i vëllimit *Multikulturalizmi në Maqedoni: Model në Krijim (2005)* dhe shtatë vëllime të fundit në lidhje me integrimin evropian, politikën, ekonominë dhe kulturën. Gjithashtu, ka botuar dhe punime akademike, tre libra me poezi dhe një përmbledhje tregimesh të shkurtra.

Vedran Džihic ka lindur në Bosnjë në vitin 1976 dhe është doktorant i shkencave politike në universitetin e Vjenës. Para pozicionit të tij aktual, ishte profesor asistent në universitetin e Vjenës dhe hulumtues i Planit të Marshallit në SAIS, universiteti John Hopkins. Aktualisht është hulumtues senior në oip – Institutin austriak për çështje ndërkombëtare, bashkëdrejtor i Qendrës

për studime të avancuara për Evropën juglindore në universitetin e Rijekës dhe ligjerues senior në Institutin për shkencë politike të universitetit të Vjenës. Džihic është autor i disa librave dhe botimeve. Hulumtimet e tij aktualisht fokusohen mbi demokracinë në Evropë, iliberalizmin dhe autoritarizmin, përhapjen e BE-së dhe politikave të huaja dhe mbi Evropën juglindore.

Karl Henrik Fredriksson, i lindur në Jönköping in 1965, është redaktor zviceran, kritik letrar, kolumnist, eseist dhe përkthyes që jeton në Vjenë. Ka bashkëthemeluar *Eurozine*, dhe ka qenë kryeredaktor dhe drejtues i saj deri në vitin 2015. Është anëtar permanent i Institutit për politika të mediave dhe komunikimit në Berlin. Ka qenë kryeredaktor i gazetës më të vjetër suedeze

Ord&Bild. Fredriksson është kontribues i një numri të madh të gazetave dhe revistave ndërkombëtare, në të cilat shkruan mbi letërsinë, artin, filozofinë, mediat dhe politikën. Mes tjerash, ka përkthyer në suedisht autorët Jürgen Habermas, Ulrich Beck, Judith Schalansky, dhe Elfriede Jelinek.

Dessislava Gavrilova, e lindur në vitin 1968 në Bullgari, kreu magjistraturën për studime teatrale në Akademinë kombëtare për arte teatrale dhe filmi në Sofje. Në 2005, ishte drejtoreshë e Qendrës për arte dhe kulturë në Universitetin e Evropës Qendrore në Budapest. Paraprakisht, kishte themeluar dhe drejtonte rrjetin e arteve performuese të Budapestit (Budapest Performing

Arts Network), duke nxitur në këtë mënyrë, veprimtarinë e pavarur artistike në vendet e Evropës qendrore dhe lindore dhe në ish republikat sovjetike. Është iniciuese dhe koordinatore e Time të Talk dhe bashkëthemeluese dhe kryetare e The Red House Center për kulturë dhe debat në Sofje. Njëkohësisht ka bërë disa hulumtime mbi politikën kulturore të Britanisë në universitetin e Oksfordit.

Arian Leka, i lindur në vitin 1966 në Durrës, ka kryer magjistraturën për albanologji dhe është autor i 16 librave letrarë, një numri të madh të artikujve shkencorë dhe një monografie. Është nderuar katër herë me çmimin e librit më të mirë të vitit. Leka është bashkëthemelues i Rezidencës së shkrimtarëve në Tiranë, e mbështetur nga TRADUKI, dhe redaktor i revistës kulturore *Poeteka*.

Disa prej librave dhe teksteve të tij janë përkthyer në gjuhë të huaja dhe mund të gjenden në *Lettre Internationale*, *Lichtungen*, *Asia Literary Review* dhe *European Glasnik*. Leka jeton në Tiranë dhe punon në Akademinë e Studimeve Albanologjike.

Nikola Madžirov, i lindur në Strumicë, Maqedoni në vitin 1973 është poet, eseist dhe përkthyes. Libri i tij *Gur i zhvendosur (2007) mori çmimin poetik "Hubert Burda"* nga universiteti King's College në Kembrixh. Poezitë e tij janë përkthyer në mbi tridhjetë gjuhë. Xhez kompozitori Oliver Lejk dhe kompozitori italian, Anxhelo Ingleze kompozuan muzikë të bazuar mbi poezitë e

---

Madžirov-it. Madžirov ka fituar disa bursa ndërkombëtare, duke përfshirë Programin ndërkombëtar të shkrimit në universitetin Iowa, DAAD në Berlin dhe bursat "writer-in-rezidencë" nga TRADUKI, në Split, Tiranë dhe Beograd. Jeton në Strumicë.

Karriera gazetareske e **Sasho Ordanoskit** i tejkalon 30 vjetët. Ai është kontribues i rregullt në disa media elektronike dhe të printuara lokale dhe ndërkombëtare, si dhe autor i tre librave dhe mbi dhjetë studimeve. Ka qenë drejtor menaxhues dhe kryeredaktor i televizionin nacional të Maqedonisë dhe drejtor menaxhues i televizionit nacional privat Alsat-M. Është themelues dhe kryeredaktor

i Revistës *Forum* dhe drejtor programi i qendrës për hulumtime strategjike dhe dokumentacion të Forum-it në Shkup. Ligjeron sociologji, gazetari, media, teori dhe praktikë të komunikimit.

Ernst Osterkamp, i lindur në Tecklenburg, Gjermani, në vitin 1950 është studiues dhe kritik letrar dhe kryetar i Akademisë së gjuhës dhe letërsisë së Gjermanisë. Mes viteve 1992 dhe 2016 ishte profesor i letërsisë së re gjermane në universitetin Humboldt në Berlin. Hulumtimi i tij përqëndrohet te letërsia gjermane nga Iluminimi i hershëm deri në epokën klasike dhe moderne, si

dhe te ndërlidhja e arteve. Puna e tij si studiues letrar ngërthen një numër të madh librash mbi autorë si Goethe, Stefan George dhe Rudolf Borchardt. Botimi i tij më i ri është *Caroline von Humboldt und die Kunst* (2017). Jeton në Berlin.

Marko Pogačar ka lindur në Split, Jugosllavi në vitin 1984. Deri më tani ka publikuar njëmbëdhjetë libra, duke përfshirë poezi, ese dhe prozë. Ka fituar disa çmime kroate dhe ndërkombëtare. Në vitin 2014, botoi antologjinë *Young Croatian Lyric*. Është redaktor i revistës letrare *Quorum* dhe i *Proletter.me*, revistë elektronike për çështje kulturore dhe sociale. Mes

---

tjerash, ka qenë bashkëpuntor Civitella Ranieri, *Literarisches Colloquium Berlin*, *Récollets-Paris*, *Internationales haus der Autoren Graz*, dhe *Poeteka Tirana*. Librat dhe tekstet e tij janë të përkthyer në mbi tridhjetë gjuhë.

László Rajk, i lindur në Budapest në vitin 1949, është arkitekt, dizajner dhe ish-disident hungarez. Ka doktoruar në arkitekturë në Universitetin e Teknologjisë dhe Ekonomisë në Budapest. Që nga viti 1992, ka punuar si profesor i dizajnit të prodhimit në Akademinë e Filmit Hungarez në Budapest. Ligjeron dhe mban master klasa në mbarë botën, duke përfshirë Qendrën

---

Universitare për Vlerat e Njeriut në Universitetin Princetonit dhe Fabrikën e Filmit në Universitetin e Sarajevës. Ka punuar si projektuesi i prodhimit për disa filma të njohur ndërkombëtarisht, duke përfshirë filmin e fundit të Bela Tarr dhe *Son of Saul* i cili fitoi çmimin Oskar në 2016.

Artan Sadiku studierte und forschte an den Universitäten von Amsterdam, Oslo, München und Baltimore und promovierte in Philosophie. Er ist Forscher, Theoretiker und Aktivist und befasst sich mit Theorien zum Subjekt, Feminismus, und radikalen Praktiken in der Politik und Kunst. Er ist der Gründer des Culture Club Syndicate und der aktivistischen Bewegung Solidarnost. Er schreibt

regelmäßig für regionale und internationale Publikationen, beispielsweise *le Monde Diplomatique*, *Journal Identities* und *Bilten*. Seine neuesten Arbeiten beschäftigen sich mit der Fragestellung, welchen Platz die Kunst in der Gesellschaft einnimmt und mit der Ästhetik der Arbeiter.

Elizabeta Sheleva, e lindur në Ohër në vitin 1961, ka doktoruar në Universitetin e Shkupit dhe është profesoreshë e teorisë dhe metodologjisë së studimit letrar në departamentin e letësisë krahasuese. Është kryetarja aktuale e Shkrimtarëve të pavarur të Maqedonisë dhe redaktore e gazetës letrare *Naše pismo*. Është gjithashtu kryetare e bordit të festivalit

ndërkombëtar Mbrëmjet strugane të poezisë dhe redaktore e revistës rajonale për kulturë dhe letërsi *Fletore të Sarajevës*. Ka publikuar mbi 230 artikuj dhe 10 libra. Fokusi i hulumtimit të saj, mes tjerash, është kritikizmi post-kolonialist (Imagjologjia e Ballkanit), çështjet gjinore dhe letërsia bashkëkohore maqedonase.

Vlatko Stefanovski, i lindur në Prilep, Maqedoni, në vitin 1957, është i njohur botërisht për teknikën dhe tonin e tij unik në luajtjen e kitarës. Performon në shumë vende të botës, vetë, me trion e tij të kitaristëve, apo me muzikantë të tjerë si Miroslav Tadić, Stochelo Rosenberg, Jan Akkerman, dhe Manu Katché. Është themelues i një prej bendeve më të njohura të Jugosllavisë së mëparshme, Leb i Sol, e cila nxori në treg 14 albume. Stefanovski gjithashtu kompozon muzikë filmash, teatri dhe baleti. Si solo interpretues ka performuar dhe incizuar me orkestrën simfonike të Londrës, të Lajpcigut, me Tonkünstler-Orchester të Vjenës dhe RTV Ljubljana Big Band.

Luan Starova, i lindur në Pogradec, Shqipëri, në vitin 1941, diplomoi në Universitetin Shën Qirili dhe Metodi në Shkup dhe doktoroi mbi letërsinë franceze në universitetin e Zagrebit. Ishte profesor i filologjisë franceze në universitetin e Shkupit. Pas pavarësisë së Maqedonisë, ishte ambasador në Paris, Madrid dhe Portugali dhe përfaqësues permanent i Maqedonisë në UNESCO. Starova

është autor i disa botimeve shkencore dhe letrare në maqedonisht dhe shqip dhe fitues i disa çmimeve. Nga viti 2003 është anëtar i Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Maqedonisë, ku merr postin e zëvendës kryetarit në vitin 2016.

Cyrill Stieger, i lindur më 1950 në Oberriet, Zvicër, në vitin 1950 ka studiuar filologji sllave dhe histori të Evropës lindore në Cyrih dhe Zagreb. Pas katër vjetësh si asistent në seminarin për historinë e Evropës lindore në universitetin e Cyrihut, punoi për tre vjet në ambasadën e Zvicrës në Moskë. Mes viteve 1986 dhe 2015 punoi si redaktuesi i huaj dhe korrespondent i *Neue*

Zürcher Zeitung. Në 2017 u botua libri i tij *Wir wissen nicht mehr, wer wir sind. Vergessene Minderheiten auf dem Balkan (Nuk dime më se kush jemi. Minoritetet e harruara të Ballkanit)* nga Zsolnay Verlag. Jeton në Cyrih.

Senada Šelo Šabić është anëtare seniore e shkencave në Institutin për zhvillim dhe marrëdhënie ndërkombëtare në Zagreb. Interesi i saj hulumtues përfshin politikat e jashtme të Kroacisë, Evropës juglindore, përhapjen e BE-së dhe migrimet. Ka kryer doktoraturën mbi shkencat politike në Institutin e universitetit evropian në Firancë dy magjistratura – për marrëdhënie

ndërkombëtare në universitetin e Zagrebit dhe për studime të paqes në universitetin Notre Dame në SHBA. Senada Šelo Šabić është kryeredaktore e *Croatian International Relations Review* dhe aktualisht ligjeron në Kroaci dhe në shtete të tjera.

Nenad Šebek punon si konsultues për media ndërkombëtare dhe shoqëritë civile. Filloi karrierën e tij profesionale në 1975 në Radio Beograd dhe vazhdoi të punonte për BBC mes viteve 1986 dhe 2002. Ishte drejtor ekzekutiv i Qendrës për demokraci dhe pajtim në Evropën juglindore në Selanik, para se të mernte rolin e zëdhënësit për Këshillin rajonal për bashkëpunim në Sarajevë.

Deri para pak kohësh ishte drejtor i Zyrës së fondacionit Heinrich Böll në Beograd. Šebek është gjithashtu një profesor vizitues për të drejtat njerëzore në fakultetin e drejtësisë së universitetit të Vjenës.

Sreten Ugričić, i lindur në 1961 në Jugosllavi, në një shtet që tashmë nuk ekziston, është autori i nëntë librave, duke përfshirë romane, tregime, ese dhe tekste teorike. Ka qenë drejtor i bibliotekës nacionale të Serbisë nga viti 2001 deri në vitin 2012, kur ministri i punëve të brendshme të Serbisë e akuzoi për terrorizëm, gjë pas së cilës u pushua nga puna nga qeveria e Serbisë.

Që atëherë Ugričić jeton jashtë shtetit. Mes viteve 2013 dhe 2015, ishte hulumtues vizitues në universitetin Stanford. Nga viti 2016, është një nga hulumtuesit në seminarin për studime kulturore dhe shkencore në universitetin Lucerne. Jeton në Zvicër.

Agron Tufa, i lindur në Dibër, Shqipëri, ka studiuar filologji shqipe në universitetin e Tiranës dhe letërsi botërore në Institutin letrar Maksim Gorki në Moskë, ku gjithashtu studio në universitetin shtetëror për shkencë shoqërore të Rusisë (RGGU). Ka kryer magjistraturën për përkthim letrar, me fokus të veçantë mbi poezinë e Joseph Brodsky-it. Është poet, autor dhe

përkthyes nga rusishtja si dhe profesor i letërsisë së huaj të shekullit 20 në fakultetin filologjik të universitetit të Tiranës. Njëkohësisht, Tufa është kryetar i Institutit për studime të krimeve komuniste në Shqipëri dhe botues i një reviste letrare.

Volker Weichsel, i lindur në 1973, është shkencëtar politik me fokus të veçantë mbi Europën qendrore dhe lindore. Është redaktor i revistës *Osteuropa*, e cila eksploron tema politike, ekonomike, shoqërore dhe kulturore të Evropës juglindore dhe botohet në Berlin. Në të kaluarën ka punuar në fushat e integritetit evropian dhe marrëdhënieve ndërkombëtare si dhe energjisë

dhe politikave për mjedisin. Si përkthyes, ka përkthyer vepra të ndryshme nga rusishtja dhe gjermanishtja. Weichel ka një afinitet të veçantë ndaj Ballkanit, gjë e cila vërtetohet me udhëtimet e tij të shumta në këtë rajon.

Biographien

Nebojša Vilić, geboren 1962 in Veles, ist Kunsthistoriker und Professor an der St. Kyrill und Method Universität in Skopje. Sein Interesse gilt der Kunstkritik, Kunsttheorie und theoretischen Interpretationen digitaler Kunst. Er kuratierte über 30 Ausstellungen in Mazedonien und im Ausland. Von 1986 bis 1987 war er Chefredakteur des Kunstprogramms des Jugendkulturzentrums und

---

von 1988 bis 1997 Assistant Professor and der Philosophischen Fakultät. Außerdem leitete er das Soros Center for Contemporary Arts in Skopje. Seit 1999 ist er Vorsitzender der dortigen NGO 359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics

Mariglen Demiri, geboren 1985 in Bitola, machte seinen Bachelor in Philosophie und studiert im Master zeitgenössische Philosophie an der St. Kyrill und Method Universität Skopje. Zurzeit arbeitet er als Assistant Researcher am Institut für Sozialwissenschaften und Geisteswissenschaften in Skopje. Er ist der Gründer zahlreicher Initiativen und politischer Organisationen, unter anderem

---

„Lenka“, „Solidarnost“, „Studentski plenum“ und „Protestiram“. Außerdem ist Demiri einer der Mitbegründer der politischen Partei „Levica“ („die Linke“).

Robert Alagjovski, geboren 1973, arbeitet als freiberuflicher Autor, Forscher, Kulturmanager und Kunst- und Kulturkritiker in Skopje. Er schloss sein Studium der Komparatistik an der Universität Skopje ab und ist Doktorand an der Wirtschaftsfakultät. Von 2001 bis 2008 war er Programmleiter und Redakteur von Kontrapunkt und des Kulturzentrums Tocka. Außerdem diente

er mehrere Jahre als Mazedoniens Kulturminister. Er ist Autor fünf Bücher und unzähliger Studien, Essays und Artikel zu Themen wie Philologie, Film und Kulturpolitik. Alagjovski war an zahlreichen Projekten zur kulturellen Dezentralisierung, Interkulturalität und regionalen und internationalen Kooperation beteiligt und übersetzte mehrere bedeutende Werke ins Mazedonische.

Besa Arifi, geboren 1981 in Tetovo, studierte Strafrecht und promovierte an der St. Kyrill und Method Universität in Skopje. Zurzeit ist sie Associate Professorin für Strafrecht und Kriminologie und Koordinatorin für Internationale Beziehungen und Mobilität an der South East European Universität in Tetovo, Mazedonien. Zu ihren Veröffentlichungen

zählen zahlreiche Forschungsarbeiten und Studien zum Thema Strafrecht. Sie ist regelmäßig bei nationalen und internationalen Kongressen und Konferenzen zu Gast, beispielsweise an der Northwestern University School of Law in Chicago. Zu ihren Forschungsschwerpunkten zählen internationales Strafrecht, Viktimologie, Antikorruption und Hasskriminalität. Sie lebt und arbeitet in Tetovo.

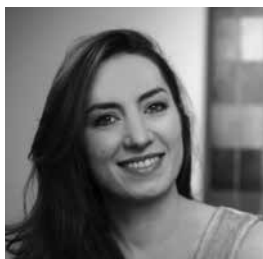
Biljana Ginova (m/w) ist als Feministin und Queer-Aktivistin an zahlreichen nationalen, regionalen und europäischen LGBTI und lesbischen Bewegungen beteiligt. Biljana ist Co-Vorsitzende der LGBTI Equal Rights Assoziation für den Westbalkan und die Türkei und Co-Sekretärin der Europäischen Lesbischen Konferenz. Biljana ist seit 2002 im zivilgesellschaftlichen Bereich

in Mazedonien aktiv und arbeitet für und mit unterschiedlichen marginalisierten sozialen Gruppen. Seit 2011, als ein junger Mann von der Polizei getötet wurde, ist sie auch politisch aktiv. Zuerst nahm sie an einer Bewegung gegen Polizeibrutalität teil und später an der Bewegung „Protestiram“. Zurzeit arbeitet sie als Advocacy-Programmkordinatorin im LGBTI Support Centre in Skopje.

Ioannis Armakolas, PhD (Cantab), ist Assistant Professor für vergleichende südosteuropäische Politikwissenschaften am Institut für Slawische, Orientalische und Balkanstudien an der Universität Makedonien in Thessaloniki, Stavros Costopoulos Research Fellow und Leiter des Südosteuropaprogrammes der Hellenic Foundation for European &

Foreign Policy (ELIAMEP). Er ist außerdem Chefredakteur des Wissenschaftsjournals *Southeast European and Black Sea* und Vorstandsmitglied des Centre for Security Studies, einem Thinktank des griechischen Innenministeriums. Ioannis Armakolas verfügt über einschlägige Erfahrungen als Berater für die Behörde der Vereinigten Staaten für internationale Entwicklung (USAID), dem UK Department for International Development (DFID) und Open Society Projekte auf dem Westbalkan.

Rumena Bužarovska, geboren 1981 in Skopje, Mazedonien, ist die Autorin dreier Kurzgeschichtensammlungen, eines Flash-Fiction-Büchleins und einer Studie zum Humor in zeitgenössischen amerikanischen und mazedonischen Kurzgeschichten (*What's Funny: Theories of Humour Applied to the Short Story*, 2012). Als Literaturübersetzerin hat sie u. a. J.M

Coetzee und Richard Gwyn übersetzt. 2017 erhielt sie den Edo-Budiša-Preis. Sie ist die Gründerin und Organisatorin des Frauen-Storytelling-Events PičPrič und moderiert eine gleichnamige Radiosendung. Zurzeit fungiert sie als Prosa-Redakteurin der Zeitschrift *Blesok* und ist Lehrbeauftragte für amerikanische Literatur an der Staatsuniversität Skopje.

Marie-Janine Calic ist seit 2004 Professorin für Ost- und Südosteuropäische Geschichte an der Ludwig-Maximilians-Universität in München. 1999 bis 2002 arbeitete sie als politische Beraterin des Sonderkoordinators des Stabilitätspakts für Südosteuropa in Brüssel und 1995 für den UN-Sondergesandten für das ehemalige Jugoslawien in Zagreb. Sie

ist Mitherausgeberin mehrerer Fachzeitschriften und Autorin von über 100 Publikationen. Zuletzt erschien „Südosteuropa. Weltgeschichte einer Region, München: C. H. Beck 2016 sowie „Geschichte Jugoslawiens im 20. Jahrhundert“, München: C. H. Beck 2014.

Ivan Dodovski ist Associate Professor für Kritische Theorie. Zurzeit ist er Dekan der School of Political Science am University American College Skopje. Er studierte Literatur und Komparatistik mit Amerikanistik, und machte seinen MA in Mazedonischer Literatur und Erzähltheorie an der St. Kyrill und Method Universität Skopje. Er promovierte an der Universität von Nottingham.

Dodovski ist Herausgeber des Bandes *Multiculturalism in Macedonia: An Emerging Model* (2005) und sieben weiterer Publikationen, die sich mit europäischer Integration, Politik, Wirtschaft und Kultur beschäftigen. Zu seinen weiteren Veröffentlichungen zählen wissenschaftliche Berichte, drei Gedichtbände und eine Kurzgeschichtensammlung.

Vedran Džihic, geboren 1976 in Bosnien, promovierte in Politologie an der Universität Wien und war danach Assistenzprofessor an der Universität Wien und Austrian Marshall Plan Fellow an der SAIS, John Hopkins University. Heute ist er Senior Researcher am Österreichischen Institut für Internationale Politik (oiip), unterrichtet an der Universität Wien und leitet das Center of Advanced

Studies for Southeastern Europe an der Universität Rijeka. Džihic ist Autor zahlreicher Bücher und Publikationen. Seine derzeitigen Forschungsschwerpunkte sind: Demokratieentwicklung in Europa, Illiberalismus und Autoritarismus, Erweiterungs- und Außenpolitik der EU, Südosteuropa.

Carl Henrik Fredriksson, geboren 1965 in Jönköping, Schweden, lebt als Redakteur, Literaturkritiker, Kolumnist, Essayist und Übersetzer in Wien. Er ist Mitbegründer der Zeitschrift *Eurozine*, deren Chefredakteur und Leiter er bis 2015 war. Er ist Permanent Fellow am Institut für Medien- und Kommunikationspolitik in Berlin. Er ist der ehemalige Chefredakteur

Schwedens ältesten Kulturmagazins *Ord&Bild*. Fredriksson schreibt über Literatur, Kunst, Philosophie, Medien und Politik für zahlreiche schwedische und internationale Zeitungen und Magazine. Er übersetzte u. a. Jürgen Habermas, Ulrich Beck, Judith Schalansky und Elfriede Jelinek ins Swedish.

Dessislava Gavrilova, geboren 1968 in Bulgarien, studierte Theaterstudien an der Nationalen Akademie für Theater- und Filmkunst in Sofia. 2005 wurde Dessislava Gavrilova Leiterin des Kunst- und Kulturzentrums an der Central European University in Budapest. Zuvor gründete und leitete sie das Budapest Performing Arts Network zur Förderung

unabhängiger, künstlerischer Werke innerhalb Mittel-, Osteuropa und den ehemaligen Sowjetrepubliken. Sie ist die Initiatorin und Mitbegründerin von Time to Talk und Mitbegründerin und Vorsitzende von The Red House Centre for Culture and Debate in Sofia. Außerdem forschte sie zum Thema britische Kulturpolitik an der Universität von Oxford.

Arian Leka, geboren 1966 in Durrës, promovierte in Albanologie und ist Autor 16 literarischer Bücher, zahlreicher wissenschaftlicher Texte und einer Monographie. Er hat schon viermal den Nationalpreis für das beste Buch des Jahres erhalten. Arian Leka ist Mitbegründer des Writers in Residence Programms in Tirana, unterstützt von TRADUKI, und Herausgeber des Kulturmagazins *Poeteka*. Seine Bücher und Texte wurden in mehrere Sprachen übersetzt und unter anderem in *Lettre International*, *Lichtungen*, *Asia Literary Review* und *European Glasnik* veröffentlicht. Leka lebt in Tirana und arbeitet an der Albanischen Akademie für Albanologie.

Nikola Madžirov, geboren 1973 in Strumica, Mazedonien, ist Lyriker, Essayist und Übersetzer. Sein Buch *Relocated Stone* (2007) wurde mit dem Hubert-Burda-Preis für junge Lyriker aus Osteuropa ausgezeichnet. Zu seinen anderen Auszeichnungen zählt auch der Xu Zhimo Silver Leaf Preis für europäische Lyrik des King's Colleges in Cambridge. Seine Gedichte

liegen in mehr als dreißig Sprachen vor. Der US-amerikanische Jazzkomponist Oliver Lake und der italienische Komponist Angelo Inglese komponierten Musik basierend auf Madžirovs Gedichten. Madžirov nahm an zahlreichen Fellowship-Programmen teil, u. a. dem International Writing Program an der University of Iowa, DAAD in Berlin und TRADUKI Writer-in-residence Fellowships in Split, Tirana und Belgrad. Er lebt in Strumica.

Sašo Ordanoskis professionelle journalistische Karriere umfasst dreißig Jahre. Er publiziert regelmäßig in lokalen und internationalen Print- und Online-Medien. Zu seinen Publikationen zählen auch drei Bücher und ein mehrere Studien. Er war Managing Director und Chefredakteur der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalt Mazedonien TV und Managing Director des nationalen privaten Fernsehsenders Alsat-M. Er ist Gründer und Redakteur des Forum Magazins und Programmleiter des Center for Strategic Research and Documentation FORUM in Skopje. Er unterrichtet Soziologie, Journalismus, Media und Kommunikationstheorie und -praxis.

Ernst Osterkamp, geboren 1950 in Tecklenburg, Deutschland, ist Literaturwissenschaftler, Literaturkritiker und Präsident der Deutschen Akademie für Sprache und Dichtung. Von 1992 bis 2016 war er Professor für Neuere deutsche Literatur an der Humboldt-Universität zu Berlin. Seine Forschungsinteressen gelten der deutschen

Literatur der Frühaufklärung, der Klassik und der Moderne, ebenso den Wechselbeziehungen zwischen den Künsten. Seine Arbeit als Literaturwissenschaftler umfasst zahlreiche Bücher über Goethe, Stefan George und Rudolf Borchardt. Zuletzt von ihm erschienen: *Caroline von Humboldt und die Kunst* (2017). Er lebt in Berlin.

Marko Pogačar, geboren 1984 in Split, Jugoslawien, hat bis dato elf Bücher veröffentlicht, darunter Lyrik, Essays und Prosa, für die er kroatische wie auch internationale Preise erhalten hat. 2014 veröffentlichte er die Anthologie *Young Croatian Lyric*. Als Redakteur arbeitet er für das Literaturmagazin *Quorum* und das Online-Magazine *Proletter.me*, das sich mit

kulturellen und sozialen Themen befasst. Er nahm an zahlreichen Fellowship-Programmen teil, unter anderem Civitella Ranieri, *Literarisches Colloquium Berlin*, *Récollets-Paris*, Internationales Haus der Autoren Graz und Poeteka Tirana. Seine Bücher und Texte sind in mehr als dreißig Sprachen übersetzt.

László Rajk, geboren 1949 in Budapest, ist Architekt, Designer und, einst, ungarischer Dissident. László promovierte in Architektur an der Technischen und Wirtschaftswissenschaftlichen Universität Budapest. Seit 1992 arbeitet er als Professor für Filmarchitektur an der ungarischen Filmakademie in Budapest. Er hält weltweit Vorträge und Meisterklassen ab, beispielsweise

am University Center for Human Values der Princeton Universität und der Film Factory der Universität Sarajevo. Als Filmarchitekt arbeitete er an zahlreichen international bekannten Filmen mit, unter anderem Béla Tarrs letzten Film und *Son of Saul*, der 2016 mit dem Oscar prämiert wurde.

Artan Sadiku ka studiuar dhe bërë hulumtime në universitete në Amsterdam, Oslo, Muni dhe Baltimore. Ka kryer doktoraturën për Filozofi. Është hulumtues, teorist, aktivist dhe fokusi i tij janë teoritë feministe dhe praktikimet radikale në politikë dhe arte. Është thelemues i Klubi Kulturor i Sindikatës, aktivist i lëvizjes Solidarnost si dhe kontribuues i rregullt në gazetatat ndërkombëtare si

le Monde Diplomatique, Journal Identities, dhe Bilten. Veprat e tij të fundme trajtojnë çështje që kanë të bëjnë me pozitën e artit në shoqëri dhe estetikën e punëtorëve.

Elizabeta Sheleva, geboren 1961 in Ohrid, machte ihren Dokortitel an der Universität Skopje und ist Professorin für Theorie und Methodologie der Literaturwissenschaft am Institut für Komparatistik. Sie ist die aktuelle Präsidentin der Unabhängigen Schriftsteller Mazedoniens und arbeitet als Redakteurin für das Literaturjournal *Naše pismo*. Sie ist außerdem Vorstandsvorsitzende

des internationalen Festivals Struga Poetry Evenings und Redakteurin des regionalen Literatur- und Kulturmagazins *Sarajevo Notebooks*. Zu ihren Veröffentlichungen zählen mehr als 230 Artikel und 10 Bücher. Ihr Forschungsschwerpunkt liegt u. a. auf postkolonialer Kritik (Balkan-Imagologie), Genderthemen und zeitgenössischer mazedonischer Literatur.

Vlatko Stefanovski, geboren 1957 in Prilep, Mazedonien, ist weltweit für seine einzigartige Gitarrentechnik und seinen einmaligen Klang bekannt. Weltweit tritt er sowohl als Solist als auch mit seinem Trio auf, oder gemeinsam mit Musikern wie Miroslav Tadić, Stochelo Rosenberg und Manu Katché. Er ist Gründer einer der bedeutendsten Bands des ehemaligen

---

Jugoslawien, Leb i Sol, welche insgesamt 14 Alben veröffentlichte. Stefanovski komponiert auch Stücke für Film, Theater und Ballett. Als Solist trat und nahm er u. a. mit dem London Symphony Orchestra, dem MDR-Sinfonieorchester Leipzig, dem Tonkünstler-Orchester Wien und der RTV Ljubljana Big Band auf.

Luan Starova, geboren 1941 im albanischen Pogradec, studierte an der St. Kyrill und Method Universität in Skopje und promovierte in französischer Literatur an der Universität von Zagreb. Danach wurde er Dozent für französische Philologie an der Universität Skopje. Nach Mazedoniens Unabhängigkeit war er Botschafter des Landes in Paris, später auch in Madrid und

---

Portugal. Außerdem war er ständiger Vertreter Mazedoniens bei der UNESCO. Er ist Autor mehrerer wissenschaftlicher und belletristischer Werke in mazedonischer und albanischer Sprache und hat zahlreiche Preise erhalten. Seit 2003 ist er Mitglied, seit 2016 Vizepräsident der Mazedonischen Akademie der Wissenschaften und Künste.

Cyril Stieger, geboren 1950 in Oberriet in der Schweiz, studierte Slawische Philologie und Osteuropäische Geschichte in Zürich und Zagreb. Nach vier Jahren als Assistent am Seminar für Osteuropäische Geschichte der Universität Zürich arbeitete er drei Jahre lang an der Schweizer Botschaft in Moskau. Von 1986 bis 2015 war er Auslandredakteur und Korrespondent der *Neuen*

Zürcher Zeitung. Im August 2017 erschien im Zsolnay Verlag in Wien sein Buch *Wir wissen nicht mehr, wer wir sind. Vergessene Minderheiten auf dem Balkan*. Er lebt in Zürich.

Senada Šelo Šabić ist Senior Scientific Associate am Institut für Entwicklung und Internationale Beziehungen in Zagreb.

Ihr Forschungsschwerpunkt liegt auf der kroatischen Außenpolitik, Südosteuropa, der EU-Erweiterung und Migration. Sie promovierte in Politikwissenschaften am Europäische Hochschulinstitut in Florenz und hat einen Master

in Internationalen Beziehungen von der Universität Zagreb und einen Master in Internationaler Friedens- und Konfliktforschung von der University of Notre Dame in den USA. Senada Šelo Šabić ist Chefredakteurin des *Croatian International Relations Review* und lehrt sowohl in Kroatien als auch im Ausland.

Nenad Šebek arbeitet als internationaler Berater für Medien und Zivilgesellschaft. Er begann seine Karriere 1975 bei Radio Belgrad und arbeitete von 1986 bis 2002 für die BBC. Von 2002 bis 2014 war er Leiter des Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe in Thessaloniki. Darauf war er Sprecher des Regional Cooperation Councils in Sarajevo. Bis vor

---

kurzem leitete er das Büro der Heinrich-Böll-Stiftung in Belgrad. Šebek ist außerdem Gastdozent für Menschenrechte an der Rechtswissenschaftlichen Fakultät der Universität Wien.

Sreten Ugričić, geboren 1961 in Jugoslawien, in einem Land, das es nicht mehr gibt, veröffentlichte bis dato neun Bücher, darunter Romane, Erzählungen, Essays und Theorietexte. Von 2001 bis 2012 war er Direktor der Nationalbibliothek Serbiens; er wurde vom Innenminister Serbiens des Terrorismus beschuldigt und von der serbischen Regierung

---

entlassen. Von 2013 bis 2015 war er Gastforscher an der Stanford University. Seit 2016 ist er wissenschaftlicher Mitarbeiter am Seminar für Kulturwissenschaften und Wissenschaftsforschung und Doktorand an der Universität Luzern. Er lebt in der Schweiz.

Agron Tufa, geboren 1967 in Dibra, Albanien, studierte Albanische Philologie an der Universität Tirana und Weltliteratur am Maxim-Gorki-Literaturinstitut in Moskau. Dort studierte er außerdem an der Russischen Staatlichen Geisteswissenschaftlichen Universität (RGGU), an der er das Studium des Literaturübersetzens abschloss, mit besonderem Fokus auf dem

Dichter Joseph Brodsky. Er ist Lyriker, Autor, Übersetzer aus dem Russischen und Professor für Weltliteratur des 20. Jahrhunderts and der Philosophischen Fakultät an der Universität Tirana. Außerdem ist er Leiter des Instituts für Studien der kommunistischen Verbrechen in Albanien und Herausgeber einer Literaturzeitschrift.

Volker Weichsel, geboren 1973, ist Politikwissenschaftler mit einem Fokus auf Ostmittel- und Osteuropa. Er ist Redakteur der in Berlin erscheinenden Zeitschrift *Osteuropa*, die sich mit Politik, Wirtschaft, Gesellschaft und Kultur im gesamten Osten Europas beschäftigt. Er hat zur europäischen Integration, internationalen Beziehungen sowie Energie- und Umweltpolitik

gearbeitet und als freier Übersetzer Belletristik und Sachtexte aus dem Russischen und ins Deutsche übertragen. Dem Balkan ist er durch mehrere Reisen verbunden.

The initiators

The German Academy for Language and Literature joins together renowned German-speaking writers and scientists from Germany and abroad. One of its key activities is to promote a n European engagement for the freedom of the word and a differentiated culture of debating.

Find out more on: www.deutscheakademie.de

The S. Fischer Foundation has been actively engaged in cross-border cultural projects in Europe since its formation in 2003. Events dealing with European issues have become the core element of the Foundation's activities. Special emphasis is given to Central, Southern and Eastern European topics, books, and writers.

Since the year 2000, the non-profit **Allianz Cultural Foundation** initiates and sponsors multilateral art, culture and education projects in Europe and the Mediterranean fostering mutual understanding and dialogue that transcends borders. Special attention is given to the networking of academic and artistic talents with actors in civil society.

More information can be found here:
<https://kulturstiftung.allianz.de/en/>

Partners

Traduki is a public-private European network for literature, books and translations, which involves Albania, Austria, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Germany, Kosovo, Liechtenstein, Macedonia, Montenegro, Romania, Serbia, Slovenia and Switzerland.

Find out more on: www.traduki.eu

Kontrapunkt – *Association for critical theory, socio-cultural activism and contemporary critical art practices*, is actively working in the non-profit cultural field in Macedonia since 2001 and was running the **Cultural Centre Tocka** (2002-2010) that was the focal point for creating a critical discourse in the local environment. Backed by the projects **Confluent margins** (2001-2002) and **Disseminated margins-** (Decentralisation in culture) (2003-2006), the cultural centre served as a focal point for acting and creating a strong network of NGO's and individuals from different parts of Macedonia and the region. It had done so by inviting notable guests from the ex-Yugoslav region, as well as artists and theorists from the wider, international scene. After losing the space and its funding in 2010, Kontrapunkt focused on educational and emancipatory projects, usually shaped in the form of schools, seminars and fewer public events and lectures. Some more notable projects are the two-year project **Deschooling classroom** (2009-2010), focusing on collective self-education, **School for critical thinking and debating** (2015-2016), as well as the long-term project **Aesthetic Education Expanded**, focusing on the emancipatory critical practices (2012-2017).

Find out more on: www.kontrapunkt-mk.org

Иницијатори

Германската академија за јазик и литература ги спојува заедно реномираните писателите од германското говорно подрачје, како и научниците од Германија и странство. Една од нивните клучни активности е да се промовира Европскиот ангажман за слободата на зборот и различната култура на дебатирање.

Дознајте повеќе на: www.deutscheakademie.de

Фодацијата S. Fischer активно е ангажирна во меѓу-граничните културни проекти во Европа се од нејзиното формирање во 2003 година. Настаните кои се справуваат со Европски прашања станаа клучниот елемент во активностите на фондацијата. Специјален акцент се става на Централно, Јужните и Источно Европските теми, книги и писатели.

Од 2000 година, непрофитната **Алијанс Култур Фондација**, поттикнува и спонзорира мултилатерални проекти од сферата на уметноста, културата и образованието во Европа и Медитеранот зајакнувајќи ги меѓусебното разбирање и дијалогот кои ги надминуваат границите. Посебно внимание е посветено на академските и уметничките таленти со актери на граѓанското општество.

Повеќе информации можат да се најдат овде:
<https://kulturstiftung.allianz.de/en/>

Партнери

Традуки е јавно-приватна Европска мрежа за литература, книги и превод, која ги вклучува Албанија, Австрија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Хрватска, Германија, Косово, Лихтенштајн, Македонија, Црна Гора, Романија, Србија, Словенија и Швајцарија.

Дознајте повеќе на: www.traduki.eu

Контрапункт – Здружение за критичка теорија, социо-културен активизам и современи уметнички практики, активно работи во независниот културен сектор во Македонија од 2001 година. Во периодот од 2002 – 2010, Контрапункт раководеше со првиот независен културен центар *Точка*, кој беше место за создавање критички дискурс во локалната средина. Преку проектите *Слевање на маргините* (2001-2002) и *Ширење на маргините*, кои ја имаа во фокус децентрализацијата во културата (2003-2006), културниот центар служеше како главна/зборна точка за дејствување и создавање голема мрежа на граѓански организации, неформални групи и поединци од различни делови на Македонија и регионот. Програмата на центарот се состоеше од учество на значајни гости од регионот на поранешна Југославија, како и уметници и теоретичари од пошироката меѓународна сцена. По губењето на просторот и неговото финансирање во 2010 година, Контрапункт се фокусираше на самообразовни и еманципаторски програми, кои ја ширеа критичката култура и критичкиот дискурс во поширокиот социо-културен контекст. Некои позначајни програми од овој период се *Расшколувано знаење* (2009-2011), фокусирајќи се на колективното самообразование, *Школата за критичко мислење и дебатирање* (2015 – 2016), како и долгорочниот проект *Проширено естетско образование* кој се фокусираше на еманципаторните критички практики (2012-2017).

Дознајте повеќе на: www.kontrapunkt-mk.org

Iniciatorët

Akademia e gjuhës dhe letërsisë së Gjermanisë bashkon shkrimtarë të njohur gjermano folës dhe shkencëtar nga Gjermania dhe shtete të tjera. Një nga aktivitetet kryesore të saj është promovimi i angazhimit evropian drejt lirisë së shprehjes dhe një kulture të diferencuar debatimi.

Zbulo më tepër në: www.deutscheakademie.de

Fondacioni S. Fischer është angazhuar në projekte ndërkufitare në Evropë që nga formimi i tij në vitin 2003. Elementi kyç i aktiviteteve të këtij fondacioni janë ngjarjet që kanë të bëjnë me çështje evropiane, ndërsa një theks i veçantë u jepet temave, librave dhe shkrimtarëve të Evropës qendrore, jugore dhe juglindore.

Nga viti 2000, **Alijans Kultur Fondacioni** (Allianz Cultur Foundation), sponsororon dhe përkrah projekte multilaterale nga sfera e artit, arsimit dhe kultura në Evropë dhe Mediteran duke përforcuar dialogun. Vëmendje e veçantë i kushtohet talentëve akademik dhe artistik nga akterët e shoqërisë civile.

Më shumë informata mund të gjeni këtu:
<https://kulturstiftung.allianz.de/en/>

Partnerë

Traduki është një rrjet publiko-privat për letërsi, libra dhe përkthime, që përfshin Shqipërinë, Austrinë, Bosnjën dhe Hercegovinën, Bullgarinë, Kroacinë, Gjermaninë, Kosovën, Lihtenshtajnin, Maqedoninë, Malin e Zi, Rumaninë, Serbinë, Slloveninë dhe Zvicrën.

Zbulo më tepër në: [**www.traduki.eu**](http://www.traduki.eu)

“Kontrapunkt” - Shoqatë për teori kritikuese, aktivizëm socio- kulturor dhe praktika artistike bashkëkohore, që nga viti 2001 punon aktivisht në sektorin kulturor të pavarur të Maqedonisë. Në periudhën nga vitit 2002-2010, “Kontrapunkt” udhëhiqte me **Qendrën e parë të pavarur “Toçka”** e cila ishte vendi për krijimin e diskursit kritik në ambient lokal. Nëpërmjet projekteve **“Shkrirja e margjinave”** (2001-2002) dhe **“Zgjerimi i margjinave”** që kishin në fokus decentralizimin e kulturës (2003-2006) qendra kulturore shërbente si pikënisje kryesore për veprimin dhe krijimin e rrjetit më të madh të organizatave qytetare, grupeve joformale dhe individëve nga vende të ndryshme të Maqedonisë dhe rajonit. Programi i qendrës përbëhej me pjesëmarrje të mysafirëve të spikatur nga rajoni i ish Jugosllavisë si dhe artistëve dhe teoriticien tëve nga skena më e gjerë ndërkombëtare. Pas humbjes së vend-hapësirës dhe financimit të saj në vitin 2010, “Kontrapunkt” u fokusua në programet emancipuese dhe *vetarsimore (*самообразование), të cilët përhapnin kritikën kulturore dhe diskursin kritik në kontekst më të gjerë socio-kulturor. Disa nga programet më të rëndësishme nga kjo periudhë janë **“Dituritë jashtëshkollore”** (2009-2011), duke u fokusuar në vetarsimimin kolektiv. **“Shkolla për mendimin kritik dhe debat”** (2015-2016) si dhe projekti afatgjatë **“Edukimi estetik i zgjeruar”** i cili u fokusua në praktikat emancipuese kritikuese. (2012-2017).

Mësoni më shumë në: www.kontrapunkt-mk.org

Die Initiatoren

Die Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung versammelt namhafte deutschsprachige Schriftsteller und Wissenschaftler aus dem In- und Ausland. Zu den Kernbereichen ihrer Arbeit zählt das europäische Engagement für die Freiheit des Wortes und eine differenzierte Debattenkultur.

Mehr unter: www.deutscheakademie.de

Die S. Fischer Stiftung engagiert sich seit längerem für die grenzüberschreitende Kulturarbeit in Europa. Seit der Gründung der Stiftung 2003 sind Projekte und Veranstaltungen mit Bezug zu europäischen – insbesondere mittel-, süd- und osteuropäischen – Themen, Büchern und Autoren ein Kernbestandteil ihrer Tätigkeit.

Die Allianz Kulturstiftung fördert seit dem Jahr 2000 multilaterale Kunst-, Kultur- und Bildungsprojekte in Europa und im Mittelmeerraum. Im Vordergrund steht dabei die Vernetzung des akademischen und künstlerischen Nachwuchses mit Akteuren der Zivilgesellschaft.

Mehr unter: <https://kulturstiftung.allianz.de>

Partner

Traduki ist ein privat-öffentliches europäisches Netzwerk für Literatur, Bücher und Übersetzungen, an dem Albanien, Bosnien und Herzegowina, Bulgarien, Deutschland, Kosovo, Kroatien, Liechtenstein, Mazedonien, Montenegro, Österreich, Rumänien, die Schweiz, Serbien und Slowenien beteiligt sind.

Mehr unter: www.traduki.eu

Kontrapunkt – *die Assoziation für kritische Theorie, sozio-kulturellen Aktivismus und zeitgenössische kritische Kunstpraktiken* engagiert sich seit 2001 aktiv im non-profit Bereich der mazedonischen Kulturlandschaft. Seit ihrer Entstehung leitete die Assoziation das **Kulturzentrum Tocka** (2002-2010), welches als Schnittstelle für kritische Diskurse im lokalen Umfeld fungierte. Mit den Projekten **Confluent margins** (2001-2002) und **Disseminated margins** (Dezentralisierung der Kultur) (2003-2006) diente das Kulturzentrum als Mittelpunkt bzw. Umbruchstelle zur Schaffung starker Netzwerke zwischen NGOs und Einzelpersonen aus den unterschiedlichsten Teilen Mazedoniens und der Region. Kontrapunkt lud zahlreiche namhafte Gäste aus dem ehemaligen Jugoslawien wie auch Künstler und Theoretiker aus der weiteren, internationalen Szene nach Skopje ein. Mit dem Verlust des Sitzpunkts und der Förderungsgelder im Jahre 2010 fokussierte sich Kontrapunkt auf pädagogische und emanzipatorische Projekte um, die mehrheitlich in Form von Schulungen, Seminaren, und einigen öffentlichen Events und Vorlesungen stattfanden. Eines der erwähnenswerteren Projekte ist das zweijährige Projekt über autonomes Lernen, **Deschooling classroom** (2009-2010), **School for critical thinking and debating** (2015-2016) wie auch das Langzeitprojekt **Aesthetic Education Expanded**, welches emanzipatorisch-kritische Praktiken in den Mittelpunkt rückt (2012-2017).

Mehr unter: www.kontrapunkt-mk.org

S . F I S C H E R
S T I F T U N G

DEUTSCHE
AKADEMIE FÜR
SPRACHE UND
DICHTUNG

Allianz
Kulturstiftung
... for Europe

traduki^T

Kindly supported by: TRADUKI from funds of the
German Federal Foreign Office

Mit freundlicher Unterstützung des
Deutschen Auswärtigen Amtes

Контрапункт

Project management/Менаџер на проектот/Menaxhimi i projektit/Projektleitung:

Annemarie Türk

Translators/Преведувачи/Përkthyes/Übersetzer:

Benjamin Langer, Marija Jones, Blerina Starova-Zlatku, Tijana Spasovska, Teona Georgievska

Simultaneous translators/Симултан превод/Përkthyes të njëkohshëm/Simultandolmetscher:

Jasna Soptrajanova, Ana Vasileva, Lindita Bilal

Graphic Design/Графички дизајн/Dizajn Grafik/Grafikdesign:

www.koma.mk

We thank for the hospitality and cooperation/Благодарност за гостопримството и соработката/Ju falenderojmë për mikpritjen dhe bashkëpunimin/Wir danken für die freundliche Aufnahme und Zusammenarbeit:

Daut Pasha Amam & MoCA Skopje – Museum of Contemporary Art

We thank Annemarie Türk, Iskra Geshoska, Barbara Anderlić and Nenad Šebek for the exceptional good collaboration.

Благодарност до Анамари Турк, Искра Гешоска, Барбара Андерлиќ и Ненад Шебек за исклучително добрата соработка.

Falënderim për Anamari Turk, Iskra Geshoska, Barbara Anderliq dhe Nenad Shebek për bashkëpunimin jashtëzakonisht të mirë.

Wir danken Annemarie Türk, Iskra Geshoska, Barbara Anderlić und Nenad Šebek für das besonders gute Miteinander.

Copyrights for the photos:

Arian Leka: Roland Tasho

Ernst Osterkamp: Fotostudio
Charlottenburg

Laszlo Rajk: Lenke Szilahyi

Marko Pogacar: Nikola Kupresanin

